

SC
SOCIAL CONGRESS

I3S 2018

International Symposium on Social Sciences

USBS 2018

Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu

SEMPOZYUM ÖZET KİTABI
THE BOOK OF ABSTRACTS

4-6 EKİM 2018
Ürgüp / NEVŞEHİR

ISBN
978-605-81180-0-3

 söylem
FİLOLOJİ DERGİSİ

Günce Yayınları

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Journal of Social Sciences Institute
"Farklılıkların Oyanması"

Tel'own
Stone House

RISING BALLOON
Travel Agency

İÇİNDEKİLER

Necip Fazıl Kısakürek'in Yazılarında Sanat ve Sanatçı <i>Prof.Dr. Abdullah ŞENGÜL</i>	5
Bir Söz Ölümü Türü: Kavram Alanı Boşalması <i>Prof.Dr. Ali AKAY</i>	7
Mehmet Akif ve Küfe Şiirinde Lirik Gerçeklik <i>Dr.Öğr.Üyesi Maksut YİĞİTBAŞ</i>	8
Gündelik Yaşamın Tarihinde Delilik <i>Prof.Dr. Mehmet Naci ÖNAL</i>	9
Selim'in Öyküsü, Kemal'in Romanı: Dostlukların Son Günü <i>Doç.Dr. Oktay YİVLİ</i>	10
"Dünya Titriyor" Popüler Romanı Üzerine Bir Alt Tür İncelemesi <i>Erhan GÜRPINAR</i>	11
Paul Valéry'nin Poetikası <i>Doç. Dr. Oktay YİVLİ, Arş. Gör. Gizem Ece GÖNÜL</i>	13
Biyografik Roman Ve Eğitici Yönleri <i>Öğr. Üyesi Dr. Mahmut Babacan</i>	14
The Importance Of The Author In The Creation Of Textual Meaning From The Perspectives Of Ransom, Bakhtin And Barthes <i>Dr. Kenan YERLİ</i>	15
An Analysis Of Marriage As An Elizabethan Tradition In Shakespeare's Romeo And Juliet And The Merchant Of Venice <i>Dr. Kenan YERLİ</i>	16
Hidrellezden Kasıma Kadar: Gagauz Hayvancılık Takvimine Bağlı Bazı Adetler Ve Folklor Unsurları <i>Doç.Dr.Liubovi ÇİMPOEŞ</i>	17
Çağdaş Kıpçak Dillerindeki Zarfların İncelenilmesi <i>Doç.Dr.Gulnaz Fayzulla</i>	18
Fyodor Dostoyevskinin "Şeytanlar" Romanı "Zəminçilik" Kontekstində <i>Doç. Dr.Umudova Kəmalə Aydınqızı</i>	19
Kazak Öğrencilerin Türkçe Öğrenimi Sırasında Yaptıkları Sentaktik Yanlılıklar <i>Asst.Prof. Bağdagul MUSA</i>	20
Orta Asya Türk Uygarlığıyla Anadolu Türk Uygarlığının Tarihsel İlişkileri <i>Prof.Dr. Juliboy ELTAZAROV</i>	21
Mutasavvıf Şâirlerin Divânlarında 'Cihâd-I Ekber' İdeası Olarak 'Nefs' Kavramı <i>Murat AYAR</i>	22

İbnRüşd Felsefesinde Erdemli Şehir ve Erdemli Olmayan Devlet Anlayışları <i>Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Murat KARAKAYA</i>	23
İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin "Değer" Kavramına Yükledikleri Anlamlar Ve Değer Sıralamaları <i>Dr. Öğr. Üyesi Emine Zehra TURAN</i>	24
İslâm Hukukunda Hz. Peygamberin Fiillerinin Mubahlığa Delalet Etmesi <i>Doç. Dr. İbrahim YILMAZ</i>	25
İslam Aile Hukukunda Çok Eşliliğin Sınırlandırılması Bağlamında Hz. Peygamber'in, Kızı Hz. Fatıma Üzerine Hz. Ali'nin İkinci Bir Kadınla Evlenmesini Yasaklaması <i>Doç. Dr. İbrahim YILMAZ</i>	26
Mağripli Sûfî Licâî'de İlah Tasavvuru <i>Doç. Dr. Adem ÇATAK</i>	27
Atûfî'nin Hayatı ve Risâle Fî Necâti'l-Ukubât Adlı Eseri <i>Doç. Dr. Adem ÇATAK</i>	28
İslam Hukuk Usûlündeki İstisna Bağlamında Ardışık Cümlelerden Sonra Gelen İstisna Edatının Hükme Etkisi <i>Uğur KURU</i>	29
Görsel-İşitsel Çeviride Replik Ekleme <i>Doç. Dr. Sevtap GÜNAY KÖPRÜLÜ</i>	30
What Is Hidden Under That Fez? <i>Dr. Öğr. Üyesi Ercan KAÇMAZ</i>	31
TeachingListeningSkillsIn High Schools InTurkey: English As A Foreign Language Teachers' Perspective <i>Darya BOSTANCIOĞLU</i>	32
A Comparative Analysis Of The Recent Efl Programs For High Schools In Turkey <i>Öğr. Gör. Dr. Erkan YÜCE</i>	33
Almancada "Mal" Kullanımı <i>Semra YURTTUTAN</i>	34
Görsel-İşitsel Çeviri Kaç Boyutludur? <i>Dr. Öğr. Üyesi Derya OĞUZ</i>	35
Öğrencilerin İngilizce Akademik Başarıları İle Bilişüstü Farkındalık Ve Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiler <i>Öğr. Gör. Dr. Hatice ÖZGAN SUCU</i>	36
İngilizce Öğretmenlerinin Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri <i>Dr. Öğretim Üyesi Eyüp İZCİ, Öğr. Gör. Dr. Hatice ÖZGAN SUCU</i>	37
Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Materyallerinde Yer Alan Yazınsal Metinlerde Organ İsimlerinin Kullanıldığı Bağlamlar <i>Doç. Dr. Sevtap GÜNAY KÖPRÜLÜ, Tuğcihan GÜVENDİK</i>	38
Kemaliye Uluslararası Kültür Ve Doğa Sporları Festivali İle İlgili Yerel Halkın Görüşlerinin İncelenmesi <i>Prof. Dr. Ali MEYDAN, Aslı ÖZYÜREK</i>	39

Biyoloji Ve Coğrafya Dersi Öğretim Programlarında Küresel İklim Değişikliğine Yer Verilme Durumunun İncelenmesi <i>Dr. Öğr. Üyesi Tahsin YILDIRIM, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KIŞOĞLU</i>	41
Değerler Eğitiminde Dijital Hikaye Kullanımı <i>Dr. Öğr. Üyesi Gökçe BECİT İŞCİTÜRK, Dr. Öğr. Üyesi Emine Zehra TURAN Dr. Öğr. Üyesi Ozan COŞKUNSERÇE, Dr. Öğr. Üyesi Şeyhmus AYDOĞDU</i>	42
Geçmişten Günümüze Türkiye’de Okuma Yazma ile İlgili Yapılan Kampanyalara Genel Bir Bakış <i>Dr. Öğr. Üyesi Emine Gül ÖZENÇ</i>	43
İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Kaygıları ile Türkçe Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki <i>Harun DURSUN, Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ</i>	44
İlkokul Öğretmenlerinin Ders İçerisinde Kullandığı Disiplin Stratejilerinin Disiplin Kuramları Bakımından İncelenmesi <i>Öğr. Gör. Arzu SALDIRAY</i>	45
Çocuk Ve Çevre Dersi Kapsamında Öğrencilerin Uyguladıkları Etkinliklerin Değerlendirilmesi <i>Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL, Öğr. Gör. Seçil YILDIZ</i>	47
Alman Eğitim Sisteminde Göçmen Çocukların Eğitim İmkanları <i>Serap GÜNAY</i>	48
İki Fiil Bir Fail <i>Ayşegül DURMUŞ, Doç. Dr. Ferihan POLAT</i>	49
Demokratik Devlet De Siyasal Şiddet Doğurur Mu? <i>Doç. Dr. Ferihan POLAT, Ayşegül DURMUŞ</i>	50
Soğuk Savaş Sonrası Almanya Ve Rusya Ekonomik İlişkileri <i>Mine Merve KÖPRÜLÜ</i>	51
Amasya İli Örneğinde Kentsel Dönüşüm Kavramı <i>Dr. Öğr. Üyesi Demet CANSARAN</i>	52
Kentsel Suçlar Sorunsalına Yönelik Değerlendirmeler <i>Dr. Öğr. Üyesi Demet CANSARAN</i>	53
Algılanan Sosyal Desteğin Çalışma Ortamında Olumlu ve Olumsuz Duyguların Gelişimindeki Rolü <i>Dr. Öğr. Üyesi Oktay YANIK</i>	54
Yönetim Bilimlerinde İlişkisel Analiz Yöntem Farklılıkları Üzerine Bir Çalışma <i>Dr. Öğr. Üyesi Oktay YANIK</i>	55
Etik Liderlik Özelliğinin Rekabet Stratejileri Üzerindeki Etkisi: Kayseri Lojistik Firmaları Üzerinde Bir Araştırma <i>Dr. Öğr. Üyesi Mualla AKÇADAĞ, Doç. Dr. Ebru AYKAN</i>	56
Anonim / Limited Ortaklık Alacaklıları Sermaye Koyma Borcunu İfa Etmeyen Pay Sahibine / Ortağa Alacaklarının Ödenmesi İstemiyle Başvurabilir mi? <i>Dr. Öğr. Üyesi Esra CENKÇİ</i>	57
Hizmetkâr Liderlik Davranışlarının çalışan Sessizliğine Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma <i>Prof. Dr. Tahir AKGEMCİ, Arş. Gör. Serap KALFAOĞLU</i>	58

X Ve Y Kuşaklarının Kariyer Uyum Yetenek Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma <i>Prof. Dr. Tahir AKGEMCİ, Arş. Gör. Serap KALFAOĞLU</i>	60
Otel İşletmelerinde Örgüt İklimine Etki Eden Yönetimsel Güç Kaynaklarının Belirlenmesi <i>Ahmet AKDEMİR, Doç. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ, Dr. Öğr. Üyesi Ebru KEMER</i>	62
Gözetimin Yeni Çağdaş Halleri: Dijital Teknolojiler ve Kategorik Şüphe <i>Dr. Öğr. Üyesi Serdar ÜNAL</i>	64
Nüfusa Dair Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Kaygılar: Türkiye'nin Gelecek Projeksiyonları <i>Dr. Öğr. Üyesi Serdar ÜNAL</i>	65
A study on Non-verbal 'Hand Language' Communication Patterns of Arab Jordanian People -Focusing on the contrast of communication methods of Koreans- <i>Dr. Lee JUNG AE</i>	66
Fiyatlar Genel Seviyesi (Enflasyon) ile Piyasa Faiz Oranları Arasındaki İlişki <i>Öğr. Gör. Ömer Faruk ASLAN</i>	67
Türkiye'deki İşsizlik Oranları ile Enflasyon Arasındaki İlişki Türkiye Örneği 2007:01-2018:01 <i>Öğr. Gör. Ömer Faruk ASLAN</i>	69
The Monetary Policies Of The Central Bank Of The Republic Of Turkey After 2001 Crisis <i>Asist. Prof. Dr. Hakan ÖNER</i>	71
Sektörlere Göre İstihdamın Büyüme Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi: G7 Ülkeleri Örneği <i>Lütfi BİÇİMVEREN, Gözde ÇANAK</i>	72
Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin İşsizlik Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi: G7 Ülkeleri Örneği <i>Lütfi BİÇİMVEREN, Doç. Dr. Serap ÇOBAN, Arş. Gör. Cumali MARANGOZ</i>	73
3 Pl (Üçüncü Parti Lojistik) Güncel Durum Değerlendirmesi <i>İsmail TIĞLI</i>	74
Lojistik Sektöründe Bilişim Teknolojileri Kullanımı ve SAP Uygulaması <i>Oğuz Mustafa KÖPRÜLÜ</i>	75

NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN YAZILARINDA SANAT VE SANATÇI

Prof. Dr. Abdullah ŞENGÜL
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Sanat ve sanatçı kavramı, gerçek anlamda Türk edebiyatının gündemine Recaizade Mahmut Ekrem'le girdi. Sonraki yıllarda, bu konuda, çok fazla olmamakla birlikte bazı yazarlar düşüncelerini açıkladı. Bunlardan biri de Necip Fazıl Kısakürek'tir. Şair, birçok vesileyle bu konudaki düşüncelerini açıklama gereği duyar.

Necip Fazıl Kısakürek'in sanat ve sanatçı anlayışı devrindeki birçok yazardan farklıdır. Onun sanat anlayışını belirleyen temel düşünce dünyaya ve hayata bakışıdır. Yani sanatı ve sanatçıyı kendi ideolojisinin penceresinden değerlendirir.

1940'dan 1980'lere uzanan süreçte çeşitli vesilelerle kaleme aldığı yazıları, bir milletin kültürel hayatının esasını oluşturan sanat ve sanatçı konusuna -belli bir düşünce penceresinde de olsa- bakışını ortaya koyması açısından önemlidir. Özellikle Cumhuriyetle birlikte ortaya çıkan yeni entelektüel kuşağın önemli bir temsilcisi olan Necip Fazıl'ın bu konuda yazdıkları sadece kültürel hayatımızın değil; siyasî ve sosyal hayatımızın yansımaları açısından da önemlidir.

Bugün ismi etrafında birçok dedikodu üretilen Necip Fazıl'ın sanat ve sanatçı algılaması yeni nesil üzerinde etkili olmuştur. Bu çalışmanın sınırları içinde Necip Fazıl'ın sanat ve sanatçı terimlerini ele alışını sosyal, siyasî ve kültürel hayatımıza yansımaları etrafında değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Sanat, sanatçı, Necip Fazıl Kısakürek, Türk Kültürü

ART AND ARTIFICER IN NECİP FAZIL KISAKÜREK'S TEXTS

Prof. Dr. Abdullah ŞENGÜL
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Abstract

Notion of art and artificer entered with Rezaizade Mahmud Ekrem in real terms. In following years, some authors (not too much) explained their ideas. One of those is Neci Fazıl. The poet thinks it necessary to explain his ideas.

Necip Fazıl Kısakürek's sense of art and artificer differs from many authors in his period. The main idea, designated his sense of art is his view of world and life. In other words he evaluate art and artificer on his ideology.

His texts which was wrote in various opportunity in process from 1940 to 1983 are important. Because these texts present his perspective of art and artificer which form the basic cultural life of a nation. Necip Fazıl who is representative of new intellectual generation which has especially come up with Cumhuriyet and his texts are very important. Because his texts project not only our cultural life but also political and social life reflections.

Today Necip Fazıl's sense of art and artificer, on his name a lot of gossip is done, has influenced new generation. In this work we will try to evaluate Necip Fazıl's handing of term of art and artificer on of our social, cultural and political life.

Key Words: Art, artificer, Necip Fazıl Kısakürek.

BİR SÖZ ÖLÜMÜ TÜRÜ: KAVRAM ALANI BOŞALMASI

Prof. Dr. Ali AKAR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Kelimeler, gerçek dünyadaki nesne, olay, olgu ve hareketlerin dildeki karşılıklarıdır. Gerçek dünyadaki nesnelere adlandırma ihtiyacı olmasa dil olmazdı. Nesne, kavram, olay ve olgular, insanlık tarihine koşut olarak zamanla değişmekte veya yerini daha gelişmiş başka şeye/şeylere bırakmakta veya büsbütün yok olmaktadır.

Nesneler dünyasındaki bu gelişme ve değişimlere koşut olarak dilde de birtakım farklılaşmalar meydana gelmektedir. Kimi kelimeler işlev değiştirmekte, kimilerinin anlamı daralmakta, kimilerinin anlamı genişlerken kimileri de unutulup gitmektedir.

Dillerin tarihi ve gelişmesi ile onların konuşurlarının yaşam tarzları arasında doğrudan bağlantılar vardır. Tarihleri boyunca Avrasya coğrafyasında göçebe olarak yaşayan Türklerin yaşam tarzları çeşitli kültür ve uygarlıklarla karşılaştıkça değişmiş, dönüşmüştür, başkalaşmıştır. İşte bu değişme sürecinden dil de etkilenmiş ve Türk dili ses, yapı ve söz varlığı bakımından değişmiş, gelişmiştir. Sosyal hayattaki değişikliklerin dile yansması sonucu bu alanda bazı nesne, kavram ve hareketlerin dildeki karşılıkları boşalmıştır. Kelime dilde yaşamasına rağmen onun hayattaki karşılığı yok olmuştur. İşte dildeki kavramsal alanın yaşamındaki nesnel/öznel karşılıkların yok olması sonucu dilde, hayatta karşılığı olmayan kelimeler görülmektedir. Böyle durumlar için “kavram alanı boşluğu” terimini öneriyoruz.

İşte bu yazıda gerçek dünyada karşılığı kalmayan, yalnızca dilsel bir gösterge durumunda kalan kelimelerin “kavram alanı boşluğu”na düşerek dilden yok olmaları çeşitli dönemlere ait Türkçe sözlüklerdeki leksik veriler ışığında ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe – Dilbilim- Dil Değişimi – Leksikoloji - Kavram Alanı

MEHMET AKİF VE KÜFE ŞİİRİNDE LİRİK GERÇEKLİK

*Dr. Öğr. Üyesi Maksut YİĞİTBAŞ
Ahi Evran Üniversitesi*

Tanzimat sonrası Türk şiirinde, kimisi ünlü olmuş pek çok şairden ziyade birer nazımdırlar. Şair yerine nazım olarak adlandırabileceğimiz bu edebiyatçıların yazdıklarını beğenilir kılan etmenler nedir, diye bir soruya yanıt şu olacaktır. Toplumun ya da geniş kitlelerin şiir yerine nazma olan ilgisi. Bu ilgi belki de pek çok milletin ortak durumudur. Bunun için ayrı bir çalışma yapmak gerekecektir. Konuya Ahmet Haşim, “Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar”da şu şekilde değinir: “Bilâ mübalağa denilebilir ki herkesin anlayabileceği şiir, münhasıran dîn şairlerin işidir.”

Mehmet Akif için kimi edebiyat araştırmacıları, manzum hikâyeci yakıştırmasında bulunurlar. Bu isnat, küçümseme içeren bir yakıştırmadır. Çünkü onun tarafından ortaya konulan eserler, şiir kertesinden aşağıya indirilmekte ve Türk edebiyatı geleneğinde bulunan manzum hikâyecilikle aynı kategoride değerlendirilmektedir. Ancak gözlerden ve bazı dikkatlerden kaçan bir takım hususlar vardır ki o da Ersoy’un manzumelerini şiirin lirik sesine kavuşturan yaklaşımlarıdır.

Lirizmi çok genel olarak ‘duygusal olan’ biçiminde tanımlamak olanaklıdır. İçinde aşkın, dramın, kısaca insani olan hemen her durum duygusal duruma malzeme teşkil eder. Safahat şairi, doğrudan lirik bir yaşam sürmüştür. Biyografisi okunduğunda insanüstü bir erdem ve hassasiyet sergilemesi onun fikri değil, doğrularına dayalı bir yaşam sürdüğünü gösterir. Tanıklıklarına dayalı kaleme aldığı Safahat’ta oldukça ince gözlemleri, onun yazdıklarını lirik şiir seviyesine ulaştıran bazı hususları içerir. Fotoğraf gerçekliği ve bir o kadar da şiirin vazgeçilmezi duygusal atmosferi bir arada barındıran Küfe, onlardan biridir. Mehmet Akif bu manzumesinde, çocuklukla gençlik arası bir yaşta olan Hasan’ın şahsındatalihi, fakirliği ve bunlardan kaynaklanan acı manzarayı lirik fotoğraf gerçekliği ile okuyucularına gösterir. Onun bu ve benzeri şiirlerinde sergilediği duygusal ve bir o kadar gerçekçi manzaralar Ara Gürel fotoğrafçılığı arasında bir ilgi, yakınlık kurmamıza neden olur.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Akif Ersoy, lirizm, şiir, Küfe.

GÜNDELİK YAŞAMIN TARİHİNDE DELİLİK

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Deli olmak aklını kalıcı veya geçici olarak yitirmek demektir. Deliler insanlık tarihinin Batı'sında başka Doğu'sunda başka bir muamele görmüşlerdir. Doğu'da delilere sahip çıkılırken Batı'da deliler dışlanır. Avrupa tarihinde deliler kapatılır. Toplumsal kabullerin çılgınlığı Erasmus'la kendine yeni bir yolaçar. Kilisenin bağnazlığından Hümanizm'e geçiş "Deliliğe Methiye"yi doğurur.

Doğu dünyasında deliler veli yerine de konur. Kamların esrime teknikleri deli gibi davranışları son derece doğal karşılanır. Türk dünyasında deliliğin kökenleri buralarda aranır. Delilik Türk kültür tarihinde önemli bir yekun oluşturur. Bu tarih içinde Deli Dumrul, Deli Karçar, Deli Dünder öne çıkan isimlerdir. Deliler hakkında şifahanelerin kurulduğu bir Osmanlı ile karşılaşırız.

Rüzgara verilen "Deli Mehmet" adından, Tuzsuz Deli Bekir'e, deliyi anlatan deyimlerden atasözlerine, Mecnun'lara, halk hikâyelerinden şiirlere yansıyan bir kültür zenginliği vardır. Günlük yaşamın "deli"leri neden nasıldır? Bu delilere halkın bakış açısı nedir, soruları üzerinden durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Deli, veli, delilik, Batı-Doğu, günlük yaşam

SELİM'İN ÖYKÜSÜ, KEMAL'İN ROMANI:
DOSTLUKLARIN SON GÜNÜ

Doç. Dr. Oktay YİVLİ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
oktayyivli@hotmail.com

Bu yazıda, Selim İleri'nin on yedi anlatıdan oluşan *Dostlukların Son Günü* adlı öykü kitabını metin merkezli yöntemle ele alıp büyük yapıdan çekip çıkardığımız kavramlarla incelemeye çalışacağız. Selim İleri'nin *Dostlukların Son Günü* adlı öykü kitabındaki tüm öykülerin odak karakteri Kemal olduğu için bir bakıma onun kendilik, uzam, nesne ve ötekilik algılamaları önemsenmiştir. Başkarakterin erginleşme/erginleşememe olgusu ile geçmişi sözle yeniden kurmayı isteme edimi ve öykülerin kurgu stratejisi gibi sorunsalları edebî metinde yoğunlaşmaktadır.

Anlatılardaki *itirafçı tipi anlatıcının* kendilik algısı, az çok diğer karakterler tarafından da teyit edilir. Gerçi yine de her şey onun süzgecinden, onun kontrolünden okura ulaştığı için bu noktada ona güvenmek zorunda olduğumuzun da ayırdına varırız. Kendine güveni olmayan, yalnızlığı alabildiğine hisseden, yabancılarla kaynaşamayan, tutkularını ve saplantılarını saklayan, kendini hastalıklı ve çirkin bulan, kalabalıkları ve arkadaş toplantılarını sevmeyen, bir ilişkiyi sürdürmeyi bilemeyen ve belki bu yüzden evlenmekten hep kaçınan, ürkek, mahcup, içe dönük, güçsüzlüğü yüzünden kendinden tiksinen, varoluşunu bir yanlışlık olarak gören, oedipus kompleksi yaşayan (anlatıda babanın yokluğu ve ölümünün özne üzerinde üzüntü yaratmadığı olgularından anlaşıldığı kadarıyla) biridir Kemal. Kişiliğindeki pek çok bulgunun tanısı yine onun tarafından konur. Sevecen olmadığına ve sevilmediğine inandığı için kendinden memnun olmayan kurmaca karakter, bunun sebebini çocukluğunda arar. Büyükleri tarafından sokak, sokaktaki öteki çocuklar ve yabancılarla iletişim yasaklanmıştır. Bu durum onda giderek ötekinden ürkmeyi, ondan kaçınmayı, ona açılmamayı beraberinde getirmiştir. Bu, tanıdan nedenlere gitmenin yanı sıra kendini ve geçmişi anlatmak da Kemal'in kendine yaptığı bir tür psikanalizdir.

“DÜNYA TİTRİYOR” POPÜLER ROMANI ÜZERİNE BİR ALT TÜR İNCELEMESİ

Erhan GÜRPINAR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
erhan7gurpinar@gmail.com

Bizim edebiyatımızda kanon dışı olan eserler genellikle popüler edebiyat olarak değerlendirilmiştir. Popüler romanlarımız, yansıtmacı edebi anlayış ve kanoncu zihniyet nedeniyle gerek yazarlar gerekse akademik çevrelerce eğlencelik ve basit kurgulu eserler olarak görülmüştür. Buna karşın halkı rahatlatan ve halkın istediği dünyalar yaratan popüler romanların üretimi devam etmiştir/devam etmektedir. Horlanan ve küçük görülen ama halk tarafından çok okunan popüler romanlar üzerine yapılan akademik çalışmalar da azdır. Akademik çalışmaların azlığı nedeniyle popüler roman incelemelerinde gerekli bilgiler genellikle çeviri edebiyattan karşılanmıştır. Az olan popüler roman çalışmalarında ise birçok sorun gündeme getirilmiştir. Bu sorunlar popüler romanların alt tür özellikleri kadar, alt türlerin neler olduğu ya da bizim edebiyatımızda bu alt türlerin var olup olmadıklarıdır. Batılı kaynaklardan çeviriler yoluyla elde edilen bilgiler ışığında, alt tür sınıflandırılma çalışmaları yapılmaktadır. Fakat kültürel ve ülkeler arası teknolojik farklılıklar alt tür çalışmalarında sıkıntılar oluşturmaktadır. Batı'nın Hıristiyan inancı ve ileri gelişmiş teknolojisi bilhassa bilim kurgu ve korku romanları gibi alt türlerin sınıflandırılmalarını zorlaştırmaktadır. Diğer yandan popüler roman yazarları eserlerini belli bir okuyucu kitlesi oluşturmak ve bu kitlenin istekleri doğrultusunda eserler yazmak için alt tür özelliklerini karma bir şekilde kullanmaktadır. Bu anlayış alt tür sınıflandırılmalarını zorlaştıran diğer bir nedendir. Bir eserin hem polisiye hem de korku öğelerini barındırması eserin hangi türe dâhil edileceğini zorlaştırmıştır. Roman yazarları okuyucunun ilgisini arttırmak için tür özelliklerini aşarak diğer türlerin özelliklerini kullanmışlardır. Polisiye romanlarda korku öğeleri de, bilim kurgusal öğeler de bulunabilmektedir. Roman yazarı okuyucunun okuma zevkini arttırmak için aşk romanlarının melodram ögesini, polisiye romanların merak ögesini, korku romanlarının gerilimli korku öğelerini çok satmak ve çok okunmak adına kullanmıştır. Günümüzde de hem sinemada hem de romanlarda türlerin melezlenmesi görülmektedir. Bir roman hem polisiye hem de korku romanı olarak ayrı ayrı incelenebilmelidir. *Dünya Titriyor* romanı bilim kurgu öğeleri içermesi bakımından bilim kurgu romanı olarak değerlendirilmesine rağmen bilimin ve teknolojinin yarattığı korku öğelerini içermesi bakımından da korku romanı olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar sözcükler: Bilim kurgu, korku öğeleri, melez türler, H.G Wells, Jules Verne

A SUB-GENRE ANALYSIS ON THE "DÜNYA TİTRİYOR" POPULAR ROMAN

Abstract

In our literature, non-canonical works are often considered popular literature. Because of our popular novels, reflective literary understanding, and canonical mentality, writers have been seen as fun, simple edited works in academic circles. In contrast, the production of popular novels that comforts the people and creates the worlds that the people want is continuing / continuing. There are also few academic studies on popular novels which are seen as snoring and small but widely read by the public. Because of the lack of academic studies, the necessary information in popular novel reviews has usually been met by the translation literature. In the less popular novels, many problems have been brought to mind. These problems are as much as the subspecies of popular novels, whether they are subspecies or whether they exist in our literature. In the light of information obtained through translation from western sources, subclass classification studies are being carried out. However, technological differences between cultures and countries create difficulties in subspecies studies. The West's Christian belief and advanced technology make it difficult to classify subspecies, especially science fiction and horror novels. On the other hand, popular novel writers use their subspecies characteristics in a mixed way to create a certain mass of readers and to write works in accordance with the wishes of this mass. This understanding is another reason that makes sub-typing difficult to classify. The inclusion of both scrolls and scarecrows of a work made it difficult for which type of work to be included. Roman writers have used the features of other genres in order to increase the readership's interest by surpassing species properties. In the crime novels, there are fears and science fiction. In order to increase the readability of the novel writer's readers, he has used the melodrama of love novels, the curiosity of the novels, the horror stories of horror novels to sell and read much. Nowadays, hybridization of species is seen both in cinema and in novels. A novel must be examined separately as both a detective and a horror novel. Although the World Titriyan novel is regarded as a science-fiction novel in terms of science fiction, it should be regarded as a novel of horror in terms of the sciences created by science and technology.

Key words: Science fiction, elements of horror fiction, hybrid species, H.G Wells, Jules Verne

PAUL VALÉRY’NİN POETİKASI

Doç. Dr. Oktay Yivli
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
oktayyivli@hotmail.com

Arş. Gör. Gizem Ece Gönül
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
gizemecegonul@gmail.com

Paul Valéry’nin şiir hakkındaki görüşleri belirli kavramlar çevresinde toplanmaktadır. Onun önemseydiği en önemli kavram öz şiirdir. Bunun için düşünce dolaysız biçimde ve duyguyla dile getirilmelidir. Böylece farkında olmadığı bir dünya bize sezdirilmiş olacaktır. Böyle bir şiirin ana sorunsalı; düşünce, imge ve anlatım yolları arasında yaratılacak ideal uyumdur. Bu başarılabilirse ortaya bir sistem konabilir.

Eğer öz şiir, saf şiir aranacaksa yapılması gerekenlerden biri, bu saflığı bozacak öğelerin şiirden temizlenmesidir. İlk didaktizm ve ideoloji ile bu saflaştırmaya başlanabilir. Bu bir ideal çaba olsa da şairin bu uğurda yürümesi gerektiği bir zorunluluktur.

Şiir parçalardan oluşur. Belki de şiirin en saf ögesi güzel bir dizedir. Bu noktada güzellik ve saflık birleşmiş olur. Onun kastettiği ahlaki bir saflık değil, dille şiirde yaratılan bir saflıktır. Buna mutlak şiir de denebilir. İlişki yalnızca dil ile insan arasında değil, dil ile dil arasında aranmalıdır. Bu arayışın sonunda keşfedilecek olan dilin egemenliği altındaki duyarlılık alanıdır.

Valéry üç kavramı birbirinden ayırır. Şiirsel, tikel şiir ve tümel şiir (şiir sanatı). Şiirsel olan irademiz dışında fizik dünyadaki görüntü ve olguların bizde uyandırdığı heyecanları kapsar. Tikel ya da tümel şiir ise dilsel araçlarla yapay bir heyecanı insan üzerinde uyandırır. Bu duygu mimariyle ve müzikle yaratılabilir de ona göre gerçek anlamıyla dil bunu gerçekleştirebilir. Oysa müzisyen için sesler tanımlanmışken, yani icra edildiğinde gürültüler dünyasından ayırt edilmişken aynı durum şiir/şair için geçerli değildir. O, herkesin kullandığı malzemeyi kullanmak zorundadır ve bu konuda onu yönlendirecek yönergeler yoktur.

Bir düşünce yalnızca ifadeden oluşmaz. Şiir başka türlü ifade edilemeyi çeviren bir dildir. Şiirin yaptığı bir düşünceyi aktarmak değil, bir duyguyu okurlara duyumsatmaktır. Şiirin tüm amacı anlam değildir zira şiirin tek bir anlamı da yoktur. Bununla birlikte uzun süreler şiir, düzyazıya göre değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Paul Valéry, poetika, saf şiir.

BİYOGRAFİK ROMAN VE EĞİTİCİ YÖNLERİ

Öğr. Üyesi Dr. Mahmut Babacan
Marmara Üniversitesi
mahmut.babacan@marmara.edu.tr

Öyküleme ve betimleme tekniklerini kullanarak gerçek kişileri roman kurgusu içinde anlatan metinlere “edebî biyografi” ya da “biyografik roman” denir. Biyografik romanlar belli bir tahkiye kurgusu içinde bir kişiyi birçok yönüyle roman kahramanı olarak sunulduğu eserlerdir. Biyografi, bilimsel ve edebî olmak üzere iki ana başlık altında ele alınabilir. Genellikle biyografik romanlarda bilim, kültür, sanat, edebiyat, siyaset, ticaret, spor gibi alanlarda başarılı olmuş, yaptıkları ve eserleriyle yaşadıkları dönemde iz bırakmış, haklı bir ün kazanmış kişilerin hayatlarının roman tekniğine uygun olarak anlatılır. Roman yazarları da biyografi türünden faydalanmış ve biyografik tarzda romanlar kaleme alınmıştır. Hatta çoğu kez yazarlarımız romancılık alanında eser vermeye biyografik romanlarla başlamakta veya geniş ölçüde biyografilerden yararlanmışlardır.

Biyografik romanlarda kişinin ruhsal ve fiziksel özellikleri, davranışları, duyguları, düşünceleri, tepkileri, kahramanlıkları gibi pek çok değişik özellikleri ayrıntılı olarak hikâye edilir. Biyografik romanlarda kişinin ruhsal ve fiziksel özellikleri, davranışları, duyguları, düşünceleri, tepkileri, tavır alışları, giyinişi gibi pek çok değişik özellikleri ayrıntılı olarak verilip bir anlamda onun portresi çizilir. Hayatı içerisinde canlı, yaşayan bir kişilik olarak sergilenir. Biyografik romanlar, hem roman türünün kurmaca dünyasına ait nitelikler hem de belgesel özellikler taşır. Biyografilerde nesnel bilgi romanın öznel kurgusuyla yoğrulur ve anlatmaya bağlı olay merkezli bir türün adı olur. Bu tür eserler, belgesel nitelikleriyle kurmacanın sınırlarını zorlasalar da, roman formunu kullandıkları için kurmaca dünyanın özelliklerini taşırlar.

Biyografiler insan hayatının gerçek yönünü anlatması bakımından önemlidir. Edebi biyografiler de bu biyografilerin rahat okunan, akıcı olması bakımından çok tutulan ve sevilen bir türüdür. Toplum hayatında önemli yer etmiş ve gençlere yaşamlarıyla örnek oluşturacak şahsiyetlerin biyografilerini “biyografik roman” olarak sunmak gençlerde hem öğretici olması hem de edebi zevk alması bakımından yararlı olacaktır. Ayrıca biyografik romanlar, kültür ve uygarlık tarihi açısından büyük önem taşıyan metinlerdir. Bu metinlerin okunması ile önemli kişilerin hayatları, kişilikleri ve eserleri yeni kuşaklara tanıtılmış olacaktır. Kültürel değerler ve bu değerleri yaratanlar geçmişin karanlıklarından çıkarılarak hayatın içine dâhil edilmiş; böylece de bu değerler sisteminin devamlılığı sağlanmış olacaktır.

Anahtar Sözcükler: biyografi, biyografik roman, eğiticilik

THE IMPORTANCE OF THE AUTHOR IN THE CREATION OF TEXTUAL MEANING FROM THE PERSPECTIVES OF RANSOM, BAKHTIN AND BARTHES

Dr. Kenan Yerli
Sakarya Üniversitesi
kenanyerli@gmail.com

abstract

John Crowe Ransom, Mikhail Bakhtin and Roland Barthes are all idiosyncratic and revolutionary scholars in terms of their ideas as regards to the place of the author. Understanding their viewpoints and ideas concerning the importance of the author in the creation of textual meaning is highly significant to understand their influence over the literary world. Owing to the fact that all these scholars rejected some traditional views and introduced some new ideas to the thinking world, this study aims at reviewing their ideas and key points. In this respect, Ransom's New Criticism as a reaction to biographical and traditional historicism, Bakhtin's theory of the novel and Barthes' famous work the death of the author constitute the core discussion of this study.

Keywords: *John Crowe Ransom, Mikhail Bakhtin, Roland Barthes*

**AN ANALYSIS OF MARRIAGE AS AN ELIZABETHAN TRADITION IN
SHAKESPEARE'S *ROMEO AND JULIET* AND *THE MERCHANT OF VENICE***

Dr. Kenan Yerli
Sakarya Üniversitesi
kenanyerli@gmail.com

abstract

Elizabethan England had different marriage traditions than our age. Arranged marriage and early marriage were highly popular and common things in those years. As a playwright who lived in Elizabethan period, Shakespeare reflected marriage conventions of his time in his *Romeo and Juliet* and *The Merchant of Venice* very well. Therefore, it is possible to see these two plays as mirrors which reflect the social traditions of Elizabethan period. Analysis of *Romeo and Juliet* and *The Merchant of Venice* in terms of patriarchal marriages, marriage traditions and the position of women in Elizabethan England constitutes the main idea of this paper.

Keywords: *Romeo and Juliet, The Merchant of Venice, Marriage in Elizabethan England*

HİDRELLEZ DEN KASIMA KADAR: GAGAUZ HAYVANCILIK TAKVİMİNE BAĞLI BAZI ADETLER VE FOLKLOR UNSURLARI”

*Doç. Dr. Liubovi ÇİMPOEŞ
Moldova İlimler Akademisi
lchumpoesh@mail.ru*

HEDERLEZ yortusu (yada Ay Örgi günü) yılın en sayılan bayramlarından birisidir ve kutlaması hederlez (mayıs) ayın 6-sında gerçekleşir. Yılın biri-birine bağlı büyük bayramlarından ikincisi - Kasım (Ay Dmitri) yortusu. Bu iki yortu yılı bölermiş iki paya: yazı açar Hederlez, kışı açar Kasım yortusu. Bu bayramlar bağlanmış hayvancılarının hem çiftçilerin Yılın yaşama sırasına.

Milli yortu Hederlez (Ay Örgi) yılın en önemli bayramlarından biri, Kurbanlar kesiler Örgi adına sağlık için, askerden dönmesini dilerek, yada güzel bir düğün yapması için.

KASIM (Ay Dmitri) yortusu kasım ayın 8 kutlanıyor. Kasım yortusu hayvancılarının hem çiftçilerin yılını kapar ve kışı açar. Bulgaristan'da halk inanışlarına göre, gagauz köyleri bölgelerinde, anlatıyorlar Ay Görgi hem Ay Dmitri ikiz kardeşmiş.

Ay Dmitri kışın kralı sayılır, onun varmış bir al atı, uzun beyaz yağmurlu, açan onu sallarmış, başlarmış yukardan ilk kar yağma.

Bu gün de tüm anlaşmalar çobanlarla ve çiftçilerle ödenir ve kapatılır. Gelen Yıl için iyi çalışanlar seçilir, Hidrelez gününde tekrar onlarla anlaşmalar kurmak için. Kasım günü büyük köylerde kasabalarda bayram kutlamaları olur, kurbanlar kesilir. Kimin hayvan sürüleri var, mutlaka kurban kesir, dağıtır. Gagauz Yerinde kliseler ve manastırlar Ay Dmitri adına büyük hayvan kurbanı kesir bütün millete ikramı edilir. Şenlikler, oyunlar, yarışlar, sergiler olur.

Anahtar Kelimeler:”Hidrellez yortuları”, ”ritüel törenleri”, , ”takvim adetleri”, ” Kasım yortuları”.

ÇAĞDAŞ KIPÇAK DİLLERİNDEKİ ZARFLARIN İNCELENİLMESİ

Dr. Gülnaz FAYZULLA

Hoca Ahmet Yesvi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Türk tarihinde önemli yer alan orta asırlardaki Karahanlı Döneminde devlet yazı dili hızlıca gelişti. Günlük evraklar, diplomatik evraklarla beraber edebi eserler de Kıpçak dilinde yazıldı. Şu, “Kıpçak Dili” günümüzde “ölü dil” olarak kabul edilmiştir. Ölü dil olarak bilinen bu dil, diğer bir şekilde günümüzde devamını sürdürmektedir. Yani, “Çağdaş Kıpçak Dili” adıyla yaşamaktadır. Bu canlı (diri) diller, ünlü bilim adamı N.A.Baskov’a göre üçe ayrılır: Bulgar-Kıpçak Dilleri: Tatar ve Başkurt dili, Poloves-Kıpçak Dili: Karayım, Karaçay-Balkar, Kumuk, Kırım-Tatar dilleri, Nogay-Kıpçak Dilleri: Nogay, Kazak ve Karakalpak dilleri.

Çağdaş Kıpçak dilleri gelişme sırasında iyice olgunlaştı. Söz hazinesi, gramer, fonetik, sentaks yapısı yönünden gelişmiş ya da değişikliğe uğramış, kendi gelişme şartıyla görünüşü ve biçimi, yani, gramer dizilişle söylenme, seslenme özellikleri az da olsa değişmiştir. Kısacası, Çağdaş Kıpçak Dilleri, zaman şartlarına uygun değişerek gelişmiş Eski Kıpçak Dilinin yeni bir maddi görünümüdür.

Günümüzde Türk Halklarının Kıpçak grubundaki halklar, yani Kıpçaklar dünyanın her köşesinde kendi dilsel yapılarını koruyarak yaşamaktadır. XX yüzyılın sonunda sosyal dil bilimi iş gezisi temelinde Kıpçakların hangi ülkede, ne kadar yaşadıklarını tespit eden bilim adamları Kıpçakların, Türk Dilli Halkların büyük kısmını oluşturduğunu tanımlamaktadır. XX. Yüzyılın sonlarında açıklandığı gibi, dünyada 35 Türk halkı yaşamaktadır, onların genel sayısı 70 milyondur. Onların arasında yüzde 10’u Tatarlar, Kazaklar, Kırgızlar, Başkurtlar, Nogaylar, Karayımlardır. Genel olarak, 15 milyona yakın olan bu uluslar Kıpçak grubuna aittir.

Türk dillerinde zarfın kelime yapısı, her döneme ait kendi özelliğiyle gelişmesi de özel şartlarıyla eski dönemden, yani, Eski Orhun abideleri, Talas Abideleri, ondan sonraki Eski Kıpçak yazı abidelerinden (M.Kaşgarlı, Y.Has Hacıp, Al-Horezmi, Kutub) bellidir. Makalemizde, Türk Dillerindeki zarfların yapımındaki özellikleri bilim adamlarının incelemeleriyle, Eski Kıpçak Dilinin günümüzdeki devamı olan Çağdaş Kıpçak Dillerindeki zarfların tarihi gelişimini tanıtırız.

FYODOR DOSTOYEVSKININ “ŞEYTANLAR” ROMANI “ZƏMİNÇİLİK” KONTEKSTİNDƏ

*Doç. Dr. Umudova Kəmalə Aydınqızı
Bakü Slavyan Universiteti*

Dostoyevskinin “Şeytanlar” romanı öz ideya-bədii xüsusiyyətləri ilə yazıçının yaradıcılığında və bütövlükdə rus ədəbiyyatında müstəsna yer tutur. Bu, Rusiyanın ictimai, mənəvi həyatını əks etdirən bir apokalipsis romanıdır. Dostoyevski romanı rus ədəbiyyatının Qoqoldan başlayan və Tolstoya uzanan mənəvi dirçəliş, xilas axtarışını təcəssüm edir. Qoqol Rusiyada mənəvi həyatın əsaslarını şübhə altına alan “Ölü canlar”ı və yaratdı və bununla nəinki bu dünyada, həm də o dünyada xilas olmayın, məhv olmuş, ölü ruhları inkar etdi.

Qoqolun ardı ilə ədəbiyyata gələn Dostoyevski başqa yol seçdi. Bu açıq nəsihət, təzkirə yolu, mahiyyət etibarilə həyatın özü ilə son dərəcə açıq söhbət yolu idi. Dostoyevski sözü xilasa yönəlmişdi. Bu cür keçid heç bir inkara yol verməyən inam simvoluna əsaslanmaqla mümkün ola bilərdi. Mənəvi onurğa, zəmin axtaran yazıçı 60-cı illərdən başlayaraq xalq, mənəviyyat, dini təsəvvürlər üzərindən romanlar yazmağa başladı. Dostoyevski haqq arayışında ən son sözün xalqa, onun işərisindən çıxan ən yaxşı insanlara aid olduğuna inanırdı. O, bu inamı keşməkeşli həyat və yaradıcılıq yolunda qazanmışdı. “Xalq öz xeyirxahlarını qəhrəmanına çevirir”, “Xalq şəxsiyyətdən üstündür” kimi ifadələr yazıçının Sibir sürgünündən döndükdən sonra yaratdığı bir çox əsərlərin əsas qayəsini təşkil edir.

“Şeytanlar” romanında Dostoyevskinin “zəminçilik” ideologiyası və dini-fəlsəfi dünyagörüşünün əsas istiqmətləri öz bədii əksini tapmışdır. “Zəminçilik” yazıçının “yeni fikri” kimi 60-cı illərin əvvəlində ortaya çıxır. Bu dövrdə şəxsiyyətin xalqla olan bağları mövzusu yazıçının diqqət mərkəzində idi. Bunun da bir çox səbələri var idi.

Xalq Dostoyevskiyə görə sinfi və ya sosioloji təbəqə deyildir. Dostoyevskidə kənd və ya kəndli təsviri yoxdur. Xalqda İsa Məsih və gözəllik anlayışlarını yaşada bilən mənəvi keyfiyyətlər toplanmışdır. Rus xalqı, yazıçının əmin olduğu kimi, öz peyğəmbərini inkar etmir, onun həqiqətinə şəkk etmir və dünya ilə barışıqda yaşamaqda davam edir.

“Şeytanlar” romanında Dostoyevski Qərb sivilizasiyasının təsiri ilə milli zəmindən uzaq düşmüş, nihilist rus ziyalıların silsilə portretini yaradır (Stavroqin, Kirilov, Şatov, Verxovenski). Cəmiyyətin mənəvi durumunun fəlakətlə nəticələnəcəyindən əndişələnən yazıçı xilas yolunu xalqa inanmaqda, onun İlahi ruh daşıyıcısı kimi birmənalı nəsnə olmasını qəbul etməkdə görürdü. Belə bir məqamda Rusiyada məşhur “neçayev hadisəsi” baş verir və gənc tələbənin gizli sosialist təşkilatının üzvləri tərəfindən qətlə yetirilməsini Dostoyevski cəmiyyətin mənəvi aşınmasının təhlükəli simptomu kimi dəyərləndir. “Allahın varlığını” sübut etmək üzərinə yazdığı planlaşdırdığı “Böyük günahkarın həyatı” başlıqlı romanını təxirə salaraq, rus nihilizminin səbəblərini, qeneoloji köklərini araşdırmaq məqsədilə o, “Şeytanlar” romanını yazır. İncildən götürülmüş, insanın içindən boylanan və sürüyə darəşən şeytanlar mövzusu romanda mənəvi-etik aspektdə təsvir olunur.

Xalq və xəlqiliyi itirmək inamın və Allahın itirilməsi deməkdir. Rus sivil cəmiyyətinin mənəvi süqutu və ,ən başlıcası, onun böhrandan çıxışı, şeytana uyaraq qəlbini itirmiş insan ruhlarının xilas mövzusu Dostoyevskinin bu dövrü ehatə edən (70-ci illərin əvvəli) bütün məktub və qeydlərinin ana xəttini təşkil edir.

KAZAK ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE ÖĞRENİMİ SIRASINDA YAPTIKLARI SENTAKTİK YANLIŞLIKLAR

*Asst.Prof. Bagdagul MUSA
University of Jordan
bagdagulmussa@gmail.com*

Malum olduğu üzere söz dizimi, dil bilgisinin önemli alanlarından birini teşkil eder. Söz diziminin önemi özellikle yabancı dilin öğrenimi sırasında daha da artar. Zira yabancı bir dili konuşabilmek için sadece o dildeki kelimeleri bilmek yeterli değildir. Ne kadar çok kelime bilirsek bilelim bu kelimeleri cümle içinde düzgün kullanamazsak o dili düzgün konuştuğumuz (yazdığımız) söylenemez. Çünkü cümle, kelimelerin rastgele dizilişi değil belirli bir mantık silsilesine, kurallara ve dilin söz dizimi özelliklerine göre sıralanmıştır.

Kazak Türkçesini öğrenmekte olan bir Türk veyahut Türkiye Türkçesini öğrenmekte olan bir Kazak, dil öğreniminin ilk aşamasında kendi lehçesinin sözdizimsel yapılarına uygun cümleler kurarken (yazılı ve sözlü anlatımda) tabii olarak sık sık hataya düşebilmektedir. Söz konusu bildiride, Türkiye Türkçesini öğrenen Kazak öğrencilerin yaptıkları söz dizimiyle alakalı yanlışlıklar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Bildiriye, öğrencilerin ders esnasında sözlü veya yazılı cümle kurarken yaptıkları yanlışlıkların yanı sıra özellikle yazılı anlatımda ortaya koydukları yanlış örnekler esas alınmıştır. Bildirinin, tespit edilmiş yapı veya söz dizimi hatalarından hareketle Türkçenin öğrenimini ve öğretimini kolaylaştırmada ve karşılaşılabilecek hataların en aza indirilmesinde yararlı bir çaba olacağı ümit edilmektedir.

Anahtar kelimeler: söz dizimi, cümle, Kazak Türkçesi, Türkiye Türkçesi, sentaktik yanlışlıklar

ORTA ASYA TÜRK UYGARLIĞIYLA ANADOLU TÜRK UYGARLIĞININ TARİHSEL İLİŞKİLERİ

Prof.Dr. Joliboy ELTAZAROV
Samarkand State University

Özbekistanın da dâhil olduğu Türkistan kültür coğrafyasının bilim ve sanat adamlarının dünya feni, medeniyeti, sanatı ve edebiyatına önemli katkısı yüksek olduğunu bugünlerde herkes bilir ve itiraf eder. Gerçekten Doğu, özellikle, Orta Asya bölgesi IX-XII ve XIV-XV yüzyıllarda gerçekleşen ve dünya bilimsel topluluğunca haklı olarak Doğu Rönesansı olarak tarif edilen iki güçlü bilimsel ve kültürel sıçramaların temellerini oluşturmuş ve bu gelişmeler dünyanın diğer bölgelerindeki Rönesans süreçlerini önemli ölçüde etkilemişti. Musluman Renösansının önemli merkezleri Buhara, Semerkant, Taşkent, Andican, Yesi ve Mervdi.

Bugünlerde Orta Asyadaki beşkardeş Cumhuriyetlerin hudutlarını kapsayan ata yurdumuz Türkistanda Doğu ve İslam Rönesansının en büyük simaları doğup büyümüştür. Bilim, kültür, sanat, medeniyet ve edebiyatın gelişmesi, büyük bilim adamları, düşünürler, şairler ve sanatçıların ortaya çıkması için ise büyük devletler, uygarlıklar kurulmalıdır. IX-XII yüzyıllarda yetişen el-Buhari, İbni Sina, el-Beruni, Kaşgarlı Mahmut; XIV-XV yüzyıllarda yetişen Uluğ Bey, Ali Kuşçu, Ali Şir Nevayi gibi bilim adamları ve düşünürler onların yaşadığı Samaniler, Gazneliler, Karahanlılar, Timurlular gibi büyük devletlerin meyveleridir. Sırasıyla bu düşünür ve bilim adamları kendi anayurtlarının şöhretini dünyaya yaydılar, Türkistanımızı dünya tarafından ilmu fen, edebiyat ve sanat bostanı olarak bilinmesini sağladılar.

Bilim, sanat, edebiyat gelenekleri ve yetenekleri insanların ve toplulukların genlerine kadar ineceği ve genler üzerinden nesilden nesile aktarılacağı bugünlerde herkesin bildiği gerçektir. Biz Türkistanlıların genlerinde büyük bilgin, düşünür atalarımızın o yetenekleri yattığı şüphesizdir. Demek ki, yeni İbni Sinaların, Berunilerin, Kaşgarlı Mahmutların, Uluğ Beylerin, Nevayilerin, Abayların, Mahdumkuluların orta çıkışını çalışarak, okuyarak, öğrenerek, araştırarak sağlayabiliriz... Bir de atalarımız temellerini attığı günümüzün teknolojisi yardımıyla...

Bugünlerde ata yurttan uzaklarda yaşayan soydaşlarımız, özellikle genç kuşaklar anavatanlarının tarih ve kültürlerini, Türkistan uygarlığının dünya uygarlığındaki yeri ve önemini iyi bilmelidirler. Çünkü ancak tarihten ve kültürden kaynaklanan milli bilinç yabancı değerlere karşı durabilecektir. Bu konu Türkistan kökenli veya Türkistan göçmeni soydaşlarımız için daha hassastir.

Anadoludan binlerce kilometre uzaklıkta bulunan Türkistan ve oralarda gelişen kültür, medeniyet ve bilim buralarda Türk İslam kültürünün yerleşmesinde büyük katkıda bulunmuştur. Türkistan kültürü son asırlara kadar Anadolu, Avrupa ve Orta Doğuda ortaya çıkan yüce Osmanlı kültürünü beslemiş, onun temellerini oluşturmuştur.

Atalarımız Anadolu Türklüğü olarak Türkistan Türklüğünün tarihi, kültürü ve medeniyetini öğrenme ve özleştirmeye büyük önem vermişlerdir, bu geleneği sürdürmek bizim kutlu görevimizdir.

MUTASAVVIF ŞÂİRLERİN DİVÂNLARINDA 'CİHÂD-I EKBER' İDEASI OLARAK 'NEFS' KAVRAMI

Murat Ayar
Kırıkkale Üniversitesi Doktora Öğrencisi
ayarm67@hotmail.com

Farklı disiplinlerde ve tinsel metinlerde farklı anlamlara gelen nefis kavramı genel çerçevede insan içi ego ve onun eğilimleri anlamına denk düşer. Disiplinler arası kavramsal bir dünyası ve semantik bir çerçevesi olan nefsin, Türk dünyası irfan mekteplerinde yetişmiş ve bu mekteplerin yol gösterici olan mutasavvıfların şâir olanlarının divânlarında nasıl bir kurgu/kullanım alanıyla verildiğini göstermek çalışmamızın temel amacıdır.

Çalışmamızda nefis kavramı mutasavvif şâirlerin divanlarında terminolojik bir inceleme ve sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. 10'un üzerinde mutasavvif şâirin divânı taranmış ve nefis kavramının sufi literatüründeki anlamlar dünyasına girilmiştir. Çalışmamızın çerçevelenmesi için divânların sadece aruzla yazılmış şiir örneklerinden istifade edilmiştir.

Etüt ettiğimiz mutasavvif şâirler, nefsi daha ziyade insanın kötü ve illetli bir vasıf; akabinde onu arınması ve ruha tebdil edilmesi gereken bir eylem olarak görmüşlerdir. Nefsin 7 mertebesi olmasına karşın şiirlerde daha ziyade üzerinde durulan nefis basamağı nefis-i emmâre olmuştur. Emmâre nefisle başa çıkabilmek için de onunla savaşılmaması ve mücadele edilmesi gerektiğinin üzerinde durulduğu ve onunla başa çıkabilme öğretilerine yer verildiğine şahit olunmuştur.

Manzum gücün didaktik bir hüviyete bürünmesinin en güzel örneklerinden birini teşkil eden sufi şiirler, ahlâkî kemâlin gayretinde olan insana ve bu yolda yürüyen sâlike yol gösterici birer kandil görevini üstlenmesi bakımından oldukça dikkat çekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Nefs, Cihâd, Dîvân

İBN RÜŞD FELSEFESİNDE ERDEMLİ ŞEHİR VE ERDEMLİ OLMAYAN DEVLET ANLAYIŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Murat Karakaya
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
karakayamehmetmurat@gmail.com

Gazzali'nin yazdığı *Tahâfütü'l-Felâsife* adlı esere *Tehâfüt et-Tehâfüt* adıyla karşı Reddiye yazan Meşşâî geleneğe bağlı İslam filozoflarından İbn Rüşd, genel olarak Aristoteles şârihi olarak bilinir ve öyledir de. Ancak İbn Rüşd, felsefi alanda sadece Aristoteles ile sınırlı kalmamış, Platon'un *Devlet/Cumhuriyet* adlı eserine de sosyal ve siyasi konuları ele alan bir şerh yazmıştır. Zira yaşadığı dönemin siyasi yaklaşımları ve devlet anlayışları İbn Rüşd'e bunu gerektirmiştir. Bu bağlamda İbn Rüşd, *Ed-Darûrî fi 's-Siyâse* veya *Cevâmi'u 's-Siyâset-i Eflâtûn* (*Averroes Commentary on Plato's Republic*) adıyla bilinen eseri kaleme almıştır. Eser, Platon'un *Devlet/Cumhuriyet* kitabının şerhi olmasının ötesinde İbn Rüşd'ün erdemli şehir ve devlet anlayışı ile özgün düşüncelerini içerisinde barındırması açısından değerlidir. Ayrıca eser, Fârâbî'nin yanı sıra erdemli şehre (el-medînetü'l-fâdıla) dair yazılmış önemli felsefi metinlerden biridir. Bu bildiri, *ed-Darûrî fi 's-Siyâse* ekseninde İbn Rüşd felsefesinde erdemli şehri ve erdemli olmayan devlet anlayışlarını ele almaktadır.

Anahtar Sözcükler: İbn Rüşd, Erdemli Şehir, Siyaset.

İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN "DEĞER" KAVRAMINA YÜKLEDİKLERİ ANLAMLAR VE DEĞER SIRALAMALARI

*Doktor Öğretim Üyesi Emine Zehra TURAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ezehraturan@hotmail.com*

Okullarda öğrencilere ders içi ve ders dışı etkinliklerle müfredatta yer alan değerler kazandırılmaktadır. Değerler öğretimin de önemli olan derslerden birisi de Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersidir. Dolayısıyla, kazandırılması gereken değerlerin anlaşılması ve yeni nesillere aktarılmasında Din Kültürü ve Ahlak bilgisi öğretmenleri çok önemli bir fonksiyona sahiptir. Değerler eğitimi konusunda önemli bir işlev gören “din kültürü ve ahlak bilgisi” dersine giren bu öğretmen adayları, öğrenciye kazandırılması istenen değerleri açık bir şekilde vermektedir. DKAB ders kitapların da değerler serpiştirilmiş bir şekilde çokça işlenmektedir. Öğretmenin değer öğretimine geçmeden önce kendisinin değer kavramına verdiği anlam belki de öğreteceği değer kadar önemlidir. Bu çalışmanın amacı, İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin “değer” kavramına yükledikleri anlamlar ve değer sıralamalarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın evrenini Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Programında birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu anket kullanılmıştır. Anket formunda öğrencilere “DKAB öğretmeni adaylarının “değer” kavramına yükledikleri anlamlar ve değer sıralamalarına ilişkin sorulara yer verilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, frekanslarla birlikte tablolar biçiminde sunulularak öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat, değerler eğitimi, sıralama

İSLÂM HUKUKUNDA HZ. PEYGAMBERİN FİİLLERİNİN MUBAHLİĞA DELALET ETMESİ

Doç. Dr. İbrahim YILMAZ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ibrh.yilmaz@hotmail.com

Hız. Peygamber'in fiilleri yapısı itibarıyla sünnetin bir bölümünü oluşturmaktadır ve klasik fıkıh usulü kitaplarında "Ef'âlü'r-Rasûl" başlığı altında tafsilatlı bir şekilde incelenmiştir. Hız. Peygamber'in fiillerinin tümü, bağlayıcılık açısından aynı derecede değildir. Bağlayıcılık açısından Hız. Peygamber'in fiillerini; "teşrîî amaçlı olan" ve "teşrîî amaçlı olmayan" şeklinde ikiye ayırmak mümkündür.

Prensip olarak Hız. Peygamber'in teşrîî amaçlı fiilleri ümmet için de bağlayıcıdır. Buna göre Hız. Peygamber'in bir fiili hangi vasıfla yaptığı bilindiğinde o fiil aynı vasıfla bizim için de geçerlidir. Diğer taraftan Hız. Peygamber'in Kur'an'daki bir mücmeli beyan sadedindeki fiilleri de mücmelin hükmüne tabidir. Hız. Peygamber'in teşrîî amaçlı olmayan ve ibadet özelliği taşımayan, yani insanın fitratına veya toplumun örf ve âdetine dayanan fiilleri ise ümmet için bağlayıcı değildir. Bu yüzden bu tür fiillerde asıl olan mubah olmasıdır. Dolayısıyla, "sünnet-i zevâid" olarak da isimlendirilen bu tür fiillerde isteyen Hız. Peygamber'e ittiba eder, isteyen etmez. Çünkü yaratılışa (fitrat) dayalı özelliklerin kişiden kişiye değiştiği bilinen bir gerçektir. Yine örfe dayalı beşeri davranışların ve alışkanlıkların toplumlara göre değişiklik arz ettiği de bilinen bir husustur. Bu yüzden yaratılışa ve topluma göre değişen özellik ve davranışların başkasını bağlayıcı olduğu söylenemez.

Diğer taraftan Hız. Peygamberin "sünnet-i zevâid" kapsamındaki fiillerine tabi olan Müslümanlar, o fiilin ibadet özelliği taşımasından dolayı değil, Hız. Peygamber'e olan sevgi ve bağlılıklarının karşılığı olarak sevap alırlar. Bu tür fiili sünnetleri (sünnet-i zevâid) terk edenler ise -Hız. Peygamber'e muhalefet kastı olmadığı sürece- dinen kınanmazlar ve günah işlemiş olmazlar. Çünkü ibadet özelliği taşımayan Hız. Peygamber'in fiilleri, ya fitrî (beşerî) özellik taşımaktadır ya da o dönemin Arap toplumunun örf ve âdetine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslâm Hukuku, Fiili Sünnet, Mubahlık

**İSLAM AİLE HUKUKUNDA
ÇOK EŞLİLİĞİN SINIRLANDIRILMASI BAĞLAMINDA
HZ. PEYGAMBER'İN, KIZI HZ. FATİMA ÜZERİNE HZ. ALİ'NİN
İKİNCİ BİR KADINLA EVLENMESİNİ YASAKLAMASI**

Doç. Dr. İbrahim YILMAZ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ibrh.yilmaz@hotmail.com

İslâm hukukunda, çok eşlilik, yani erkeğin aynı anda birden fazla (en fazla dörde kadar) kadınla evlenmesi ayet ile sabit şer'î bir hükümdür. Bununla birlikte İslâm hukukunda çok eşlilik, evlenme ehliyetine sahip olan her erkeğin uygulaması gereken aslî bir hüküm değildir. Aksine belirli şartların ve gerekçelerin bulunması halinde başvurulması gereken istisnâ bir durumdur.

İslâm hukukunda belirli şartların ve gerekçelerin bulunması halinde meşru kılınan çok eşlilik, bireyin ve toplumun maslahatını korumaya yönelik ahlakî ve hukûki bir kurumdur. Bununla birlikte çok eşlilik, erkekler tarafından kötüye kullanılmaya ve istismar edilmeye de açık bir konudur. Bu yüzden tarih-i süreçte zaman zaman bu hakkın kamu otoritesi tarafından sınırlandırılması gündeme gelmiştir. İslâm hukuk tarihinde, dolaylı da olsa çok eşliliğin sınırlandırılması ile ilgili ilk hukukî düzenlemeler ise Osmanlı'nın son dönemlerinde hazırlanan 1917 tarihli Hukuk-ı Aile Kararnamesi ile yapılmıştır.

İslâm hukukunda kamu otoritesinin çok eşliliğe müdahale etmesinin mümkün, hatta gerekli olmasını iki açıdan temellendirmek mümkündür; Birincisi; İslâm hukukunda çok eşlilikte asıl olan mubah (hukuken serbest) olmasıdır. İslam hukukunda ise kamu otoritesinin mubah olan bir konuda bireysel ve toplumsal maslahata uygun olarak hukukî düzenleme ve sınırlama yapma hak ve yetkisinin bulunmaktadır. İkincisi ise, çok eşliliğin Kur'an'da, "kocanın eşleri arasında adaleti gözetmesi" ve "kocanın eşlerinin nafakasını temin etme gücüne sahip olması" şartları ile kayıtlı olması ve bu şartların bulunup bulunmadığının kamu otoritesinin denetimine tabi tutulmasının Şâri'in maksadına daha uygun olmasıdır.

Kanaatimizce Hz. Peygamber'in, kızı Hz. Fatıma üzerine Hz. Ali'nin ikinci bir kadınla evlenmesini yasaklaması, İslâm hukukunda çok eşliliğin kamu otoritesi tarafından sınırlandırılması hususunda önemli bir dayanak oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku,Çok Eşlilik, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Kamu Otoritesi, Sınırlandırma

MAĞRİPLİ SÛFÎ LİCÂÎ'DE İLAH TASAVVURU

Doç. Dr. Adem ÇATAK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ademcatak@nevsehir.edu.tr

Yusuf b. Abdurrahman el-Licâî, Muvahhidler Devleti'nin en parlak döneminde Mağrip'te yaşamıştır. Onun yaşadığı dönem, hicri VI. yüzyılın son çeyreği ile VII. yüzyılın ilk çeyreği arası döneme denk gelmektedir. Licâî, dinî eğitimini dönemin ileri gelen âlimleri yanında tamamladıktan sonra tasavvufî düşünceye meyletmiş ve hayatının geri kalan kısmında tasavvufî düşünceye dair eserler vermiş, öğrenciler yetiştirmiştir. Bu çalışmada Licâî'nin hayatı ve eserleri kısaca tanıtıldıktan sonra onun ilah tasavvuru ve bu tasavvurun genel özellikleri incelenmiştir.

Licâî, tasavvufî düşüncenin doğru bir inanç temelinde şekillendirilmesi gerektiği iddiasındadır. Ona göre sahih ve tutarlı bir itikadın olmayışı tasavvufî düşüncenin sağlıklı bir gelişim göstermesine engeldir. Bu düşünceden hareketle o tasavvufî düşüncesini okuyucuya açıklamadan önce doğru inanç/sahih akidenin nasıl olması gerektiğini izah eder. Akaidin temel konusu olan ilah tasavvuru meselesi de Licâî'nin en temelde ele aldığı konudur.

Licâî, bir ilahın taşınması zorunlu niteliklerini genişçe izah ederken diğer yandan da bir ilahta bulunması mümkün olmayan nitelikleri de saçıklar. Licâî sahih inanç temelinde ortaya bir takım prensipler de koyar. Dinin temel kaynaklarında yer alan ve Licâî'nin ortaya koyduğu genel prensiplere aykırı görünen verileri yine prensiplerine uygun olacak şekilde tevil ederek o verilerin nasıl anlaşılması gerektiğini ortaya koyar.

Çalışmanın temel hedefi, ilah tasavvuru bağlamında Licâî ve düşüncesini kültür dünyamıza tanıtmaktır.

Anahtar Kelimeler: Licâî, Mağrip Tasavvufu, İlah.

ATÛFÎ'NİN HAYATI VE RİSÂLE FÎ NECÂTÎ'L-UKUBÂT ADLI ESERİ

Doç. Dr. Adem ÇATAK
Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ademcatak@nevsehir.edu.tr

Yaşadığı dönemin önemli âlimlerinden olan Hayreddin Hızır Atûfî (ö. 948/1541), Amasya'nın Merzifon ilçesinde dünyaya gelmiştir. Babasının ismi Mahmud'dur. Hayreddin Hızır b. Mahmud b. Ömer el-Merzifonî er-Rûmî, el-Hanefî, Atûfî ve sûfî nisbesiyle maruftur. Aklî ve naklî ilimler hususunda dönemin önemli âlimlerinden ilim tahsil etmiştir. 948/1541 senesinde İstanbul'da vefat eden Atûfî, Eyüp ilçesinde metfundur.

Kaynaklarda Atûfî'nin yirmiye yakın eseri zikredilmekte olup, bu eserler yazma hâlinde Süleymaniye, Bayezid gibi muhtelif kütüphanelerde mahfuzdur. Atûfî'nin, Tefsir, Hadis, Kelâm, Tıp, Mantık ilimlerine dair çoğu şerh ve haşiye mahiyetinde eserler kaleme aldığı görülmektedir.

Çalışmamıza konu edindiğimiz *Risâle fî Necâti'l-Ukubât* adlı eseri, muhteva olarak insanın kurtuluşunun önündeki engelleri kapsamaktadır. Atûfî bu engelleri on maddede sıralamış, sonrasında ayet, hadis ve sahâbe sözlerine yer vererek konuyla ilgili görüşlerini desteklemiştir. Atûfî'nin bu risâlesinin iki yazma nüshası tespit edilebilmiştir. Bu yazmalardan birisi Süleymaniye Kütüphanesi diğeri ise Amasya İl Halk Kütüphanesi'nde yer almaktadır. Küçük hacimli bir eser olan *Risâle fî Necâti'l-Ukubât*'ın dili Arapçadır.

Bu tebliğde, Atûfî'nin terceme-i hâline değinildikten sonra *Risâle fî Necâti'l-Ukubât* adlı eserinin tercümesi sunulacak ve Atûfî'nin bu eser vasıtasıyla bizlere ulaştırmak istediği hususlar zikredilecektir. Bu çalışma vesilesiyle XVI. asırda yaşamış Amasya'nın öne çıkan değerlerinden Atûfî ve eserinin günümüz okuyucularının-araştırmacılarının ilgisine sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atûfî, Risâle fî Necâti'l-Ukubât, Merzifon, Tasavvuf

İSLAM HUKUK USÛLÜNDEKİ İSTİSNA BAĞLAMINDA ARDIŞIK CÜMLELERDEN SONRA GELEN İSTİSNA EDATININ HÜKME ETKİSİ (NÛR 24/4-5 BAĞLAMINDA)

Uğur KURU
Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi
ugurkuru2004@hotmail.com

Fıkıhın ana kaynakları Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şeriflerdir. Arapça olan bu iki kaynağın metinlerini yorumlama üzerine İslam düşüncesinde ilk devirlerden itibaren yazılar yazılmıştır. Nass dediğimiz bu iki kaynağın doğru anlaşılması için her şeyden önce Arap dili kurallarının iyi bilinmesi gerekir. Bütün dillerde kelimeler arasında bağlar kuran ve cümlenin anlam yüküne etki eden harf ve edatlar mevcuttur. Özellikle kendisinden hüküm elde edilen kaynak metinlerin anlaşılmasında bu edatların önemli bir işlevi vardır. Arapça da hurûfu'l-meânî, Türkçe de edat olarak isimlendirilen kelime öbekleri İslam Hukukçularının hükümlere ulaşmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Bu bildiri de Arap dilinde kullanılan istisna edatlarının nassları anlamaya etkisinden bahsedeceğiz. Özellikle de söz konusu edatların kendisinden önce geçen ardışık cümlelerden hangisini kapsam dışına çıkardığıyla ilgili tartışmaya değineceğiz. Bu bağlamda namuslu kadına zina iftirası (kazf; nitelikli hakaret) suçunu düzenleyen Nûr suresi 4. ve 5. âyetler ele alınacaktır. Buna göre, bu konuda iki ana görüşten bahsedeceğiz. Hanefiler ve Cumhur Ulema dediğimiz Hanefiler dışında kalan diğer alimler bu konuda farklı düşünmüşlerdir. Hanefiler istisna edatının son cümleyi istisna ettiği düşünürken cumhur ise tüm cümleleri istisna ettiğini söylemişlerdir.

Anahtar Kelimeler: İstisna, Fıkıh Usulü, Kazif Haddi

GÖRSEL-İŞİTSEL ÇEVİRİDE REPLİK EKLEME

Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
sgkoprulu@hotmail.com

Görsel-işitsel çeviri, sadece bir metin çevirisi değildir. Alıcıya, hem görsel hem de işitsel kanaldan ulaşması nedeniyle bu çeviri türünde, yazılı metin çevirisi veya salt işitsel olan çeviri türlerinden farklı etkenler dikkate alınmak zorundadır. Görsel-işitsel çeviride senkronu sağlama, eşleme yapma (söz ile dudak hareketlerinin uyumu, söz ile beden dilinin uyumu vb.) gibi birçok etken dikkate alınmak zorundadır. Birçok çevirmen, diller arasındaki farklılıklar nedeniyle ekleme, çıkarma, kısaltma, yer değiştirme, değiştirme gibi çeviri stratejilerini kullanmaktadır. Ancak senkron, eşleme gibi etkenler dikkate alınarak oluşturulması gereken dublaj metninde çevirmenin ekleme, çıkarma, kısaltma, değiştirme gibi değişiklikler yapma özgürlüğü kısıtlanmaktadır.

Bu çalışmada, görsel-işitsel çeviride bir çeviri stratejisi olan ekleme yapmayı etkileyen etkenler araştırılmıştır. Bunun için Alman yapımı bir filmin Türkçe dublajlı çevirisi incelenmiştir. İnceleme sonucunda, dublaj kavramlarından olan “ağız kaldı” ve “boş ağız” durumlarını önlemek için orijinal filmde olmayan repliklerin eklenmiş olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Görsel-işitsel çeviri, dublaj, çeviri stratejileri.

WHAT IS HIDDEN UNDER THAT FEZ?

Dr. Öğretim Üyesi Ercan KAÇMAZ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
ercankacmaz@gmail.com

Abstract

We have heard many stories and read many books about Turkey by different travelogues. A more recent one has taken its place by Jeremy Seal, who is regarded as one of the Turkey's leading experts especially when the Turkish culture, geography and history are considered. Seal has written a book called *A Fez Of The Heart, Travels Around Turkey In Search Of A Hat*, which is now translated into Turkish as *Fes. A Fez Of The Heart* is a combination of all such as Turkish history, its people, its traditions as well as its cultural beauty. The book covers the recent past including the World War I, The War of Independence, Atatürk and his revolutions, the Declaration of the Turkish Republic and the Ottoman Empire. It is also a pleasant travel diary which is told by an English traveller. Therefore; this study is based on the changes between the past and now through the explanation of Jeremy Seal,

Key Words: Jeremy Seal, Turkish Culture, Changes, Fez,

TEACHING LISTENING SKILLS IN HIGH SCHOOLS IN TURKEY: ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' PERSPECTIVE

Darya Bostancioğlu (nee Bikova)
MA TESOL, University of York, UK
bykovadaria@gmail.com

Abstract

Teaching and researching listening skills is relatively under researched area compared to the teaching of other language skills. In spite of difficulties experienced by both teachers and learners in developing listening skills, there is a belief that listening could be developed by simple exposure to the target language. Considering the long tradition of grammar translation approach in Turkey and lack of research on teaching listening in Turkey, it seemed to be reasonable to conduct a study in teaching listening in that context. This study investigated the current methods used by teachers while teaching listening in Turkey and teachers' beliefs about listening. The study used a predominantly quantitative approach utilizing an online survey as a research tool. High school teachers were chosen as the research population and 38 English as a foreign language (EFL) teachers participated in the administration of the online questionnaire. The results showed that although teachers believe that teaching listening is important and relatively difficult, they do not completely follow the recommendations on how to teach listening as suggested by research studies. In addition, a number of constraints at the institutional level affecting teaching listening skills have been discussed. The results suggest that teachers are in need of training on how to apply research suggestions to the language classroom. In addition, it would be useful to examine the institutional practices in language teaching policy particularly with regards to the curriculum and the course books recommended by the Ministry of National Education in Turkey.

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE RECENT EFL PROGRAMS FOR HIGH SCHOOLS IN TURKEY

PhD.Erkan Yüce
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
erkanyuce@nevsehir.edu.tr

Abstract

The Board of Education in Turkey released several EFL programs for high schools since the beginning of this decade. As learning an additional language holds a critical importance in our country, the efficiency of language programs comes into focus of many significant discussions in education. For this reason, this study investigated the differences between the two EFL programs proposed for high schools in 2014 and 2017. The researcher conducted a comparative analysis on the components of the two programs. The intention was to provide a clear description of the similarities and differences between the two programs by adopting a holistic approach. The results showed that while the EFL programs were similar in terms of their underlying educational principles, they comprised different numbers of language outcomes. It is hoped that the results of this study would contribute to the clarification of current situation regarding the latest EFL program for high schools in Turkey.

Key Words: EFL, language program, high schools,

ALMANCADA “MAL” KULLANIMI

Semra Yurttutan

Temel anlamda zarflar, eylemleri niteleyen kelimelerdir; eylemlerin anlamına katkıda bulunurlar. Aynı zamanda zarflar, sıfatları, sıfat fiilleri ve görev bakımından zarf niteliğindeki kelimelerin anlamlarını çeşitli bakımlardan (zaman, yer, yön, derecelendirme, niteleme vb.) etkiler. Böylelikle nasıl, ne zaman, nerede, ne kadar gibi soruları yanıtlarlar. Bir eylemin ne kadar sürdüğü veya kaç defa tekrarlandığı, belli zaman zarfları ile ifade edilebilir. Almancada “einmal”, “zweimal”, “damals”, “manchmal” “niemals” vb. zaman zarflarındandır.

Bu çalışmada, A1 seviyesinde hazırlanmış olan Almanca ders kitaplarında bir olayın tekrarlanmasını veya sıklığını ifade eden zaman zarflarının hangi konularda, ne sıklıkta ve nasıl kullanıldıkları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zarf, zaman zarfı, Almanca.

GÖRSEL-İŞİTSEL ÇEVİRİ KAÇ BOYUTLUDUR?

*Dr. Öğr. Üyesi Derya Oğuz
Marmara Üniversitesi
deryaoguz06@yahoo.com*

Görsel-işitsel ürünlerin çevirisi birçok farklı boyutu, katmanı ve kapsamı olan geniş bir konudur. Herhangi bir görsel-işitsel ürünün çevirisi için dublaj, altyazı, sesli betimleme, voice-over (üst ses) gibi birbirinden farklı çeşitli çeviri türleri kullanılmaktadır. Kullanılacak çeviri türünün belirlenmesinde izlentilerin içeriği, türü, amacı, yapım şirketinin beklentileri gibi etkenler söz konusudur. Görsel-işitsel çeviri türlerinin her biri farklı teknik özelliklere sahiptir ve çeviri, şüphesiz sözü edilen teknik özellikleri göz önünde bulundurmayı gerektirir. Ne var ki asıl mesele, görsel-işitsel ürünlerin doku olarak diğer metinlerden farklı olmasıdır. Görsel-işitsel ürünlerde izleyiciyle kurulan iletişim, tek kanallı iletişimden farklı olarak hem işitsel kanalın hem de görsel kanalın aynı anda kullanılmasıyla gerçekleşmektedir. Kullandıkları farklı kanalların yanı sıra görsel-işitsel ürünler, anlamı bütünleyen dil içi ve dil dışı birçok semantik unsurun ve göstergenin bir araya gelmesinden oluşmakta; ortaya çok kanallı (multimedial) ve çok modlu (multimodal) bir doku çıkmaktadır. Buna bir de çeviri sırasında gösterge sisteminin/iletişim kanalının değişmesi eklenince çok boyutlu (multidimensional) bir çeviri anlayışı gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Görsel-işitsel çeviri, çok boyutluluk, çok kanallılık, çok modluluk, göstergebilim.*

ÖĞRENCİLERİN İNGİLİZCE AKADEMİK BAŞARILARI İLE BİLİŞÜSTÜ FARKINDALIK VE ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Öğr. Gör. Dr. Hatice Özgan Sucu
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
haticeozgan@nevsehir.edu.tr

Araştırmanın amacı üniversite hazırlık sınıfında yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin İngilizce başarıları ile bilişüstü farkındalık ve öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri arasındaki ilişkiler örüntüsünü ortaya çıkarmaktır. Araştırmada ilişkisel tarama modelinden keşfedici korelasyon yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2015 yılında, Yabancı Diller Yüksekokulu'ndaki 543 öğrenciden ve örnekleme ise 402 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında bilişüstü farkındalığa ilişkin veriler için "Bilişötesi Farkındalık Ölçeği" ve öğrenilmiş çaresizliğe ilişkin veriler için ise "İngilizce Öğrenmede Öğrenilmiş Çaresizlik Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin İngilizce başarı puanı değişkeni ise öğrencilerin final notundan oluşmaktadır.

Araştırma bulguları İngilizce öğrenmede öğrenilmiş çaresizlik genel bilişüstü farkındalık değişkenlerinin öğrencilerin İngilizce akademik başarılarının önemli birer yordayıcısı olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Ayrıca öğrencilerin genel bilişüstü farkındalık düzeylerinin, İngilizce öğrenmede öğrenilmiş çaresizlik değişkeninin anlamlı ve güçlü bir yordayıcısı olduğu; öğrenilmiş çaresizlik düzeylerinin artmasında bilişüstü farkındalık seviyelerinin negatif bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: bilişüstü farkındalık, İngilizce öğrenmede öğrenilmiş çaresizlik, İngilizce akademik başarı

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN ORTAÖĞRETİM İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖLÇME DEĞERLENDİRME BOYUTUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

*Dr. Öğretim Üyesi Eyüp İzci
İnönü Üniversitesi
eyup.izci@inonu.edu.tr*

*Öğr. Gör. Dr. Hatice Özgan Sucu
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
haticeozgan@nevsehir.edu.tr*

Araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin İngilizce Dersi Öğretim programının ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Bu kapsamda öğretmenlerin genel görüşleri, kullandıkları değerlendirme araçları, karşılaştıkları problemler, performans ve projeyi ölçme aracı olarak nasıl kullandıkları ve programın ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri ve önerileri incelenmiştir. Çalışmada öğretmen görüşlerine başvurulmuş var olan durumu betimlemek amaçlandığı için tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni, 2014-2015 öğretim yılında Nevşehir il merkezindeki resmi ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Yansız olarak 10 farklı okul seçilmiş ve tabakalı seçkisiz örnekleme ile belirlenen İngilizce öğretmenleri araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada veriler, öğretmenlere uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Veri analizi için frekans ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. Ayrıca açık uçlu soruların cevapları içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırmada, öğretmenlerin İngilizce Dersi Öğretim Programının ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin belirsizlikler ve yetersizliklerle karşılaştıkları ve yeterince bilgi sahibi olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin programı, dinleme ve konuşma becerilerinin ve duyuşsal özelliklerin yoklanmasında, alternatif değerlendirmelerin uygulanmasına ilişkin örnek ve açıklamalarda, akran ve grup değerlendirmesinde, proje ödevlerinde, öğretmen gözlemlerinin değerlendirmede kullanılmasında ve son olarak velilerin değerlendirmeye katılmasını sağlamada yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce Dersi Öğretim programı, ortaöğretim, ölçme değerlendirme

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARI YAZINSAL METİNLERİNDE ANATOMİK İSİMLERİN KULLANIM BAĞLAMLARI

*Doç. Dr. Sevtap Günay Köprülü,
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
sgkoprulu@hotmail.com*

*Tuğcihan Güvendik
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi
tugcihanguvendik@windowslive.com*

Yabancı dil öğretiminde ders kitaplarında ilk seviyelerden itibaren baş, yüz, boyun gibi anatomik isimler vücudu tanıma bölümlerinde yer almaktadır. Ancak ilerleyen seviyelerde bu isimler metin içerisinde farklı bağlamlarda temel anlamları dışında da kullanılabilir. Anatomik isimler, deyimlerde ve atasözlerinde kullanımları ve anlamları, mecaz anlamlarda kullanımları gibi kazanımlar için metinlerde ele alınmaktadır.

Bu çalışmada, Yedi İklim öğretim setinin C1 seviyesi ile İstanbul Yabancılar için Türkçe öğretim setinin C1 seviyesinde yer alan yazınsal metinlerde deyim içerisinde geçen anatomik isimler incelenmiştir. Bu isimlerin deyim içerisinde hangi bağlamda nasıl kullanıldığı incelenerek bir karşılaştırma yapılmıştır. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi'nde toplam 18 yazınsal metin, İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi'nde ise toplam 17 yazınsal metin tespit edilerek inceleme yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti C1 seviyesinde deyimlerde kullanılan organ isimlerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Anatomik isimler, Yazınsal Metin.

KEMALİYE ULUSLARARASI KÜLTÜR VE DOĞA SPORLARI FESTİVALİ İLE İLGİLİ YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Ali MEYDAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
alimeydan01@gmail.com

Aslı ÖZYÜREK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi
aslim4503@hotmail.com

Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Erzincan ilinin Kemaliye ilçesi gerek doğal güzellikleri, gerekse mimari dokusundaki özgünlük ve doğa sporları tutkunlarının her yıl kapısını çaldığı, yeşilin her tonunun misafirlerini selamladığı ve ağırladığı doğanın ev sahipliğinin muazzam örneklerinden birisidir. Bu ev sahipliğine misafir olarak yapılan bu çalışmanın amacı; Kemaliye yerel halkının, Kemaliye Uluslararası Kültür ve Doğa Sporları Festivali ile ilgili görüşlerinin incelenmesidir. Çalışmanın yöntemi nitel araştırma desenlerinden; olgu bilimidir. Veri toplama aracı araştırmacılar tarafından hazırlanmış açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formudur. Yerel halkı oluşturan kişilerle görüşmeler yapılmış ve veriler toplanmıştır. 12 kişiyle görüşülerek veriler elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel yöntem kullanılmıştır. Elde edilen bulgular; doğa sporları şenliğinin faydalı, turizme katkısı olan, maddi ve manevi kazanç sağladığı yönündedir. Ayrıca bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin herhangi bir zararlarının olmadığı aksine yarar sağladıkları ve nüfusu belirli bir sürede olsa arttırmalarının bölge halkını olumlu etkilediği ifade edilmektedir. Ayrıca yerel halkın doğa sporları şenliğine katıldıkları, izledikleri ve farklı insanları tanımaktan memnun oldukları sonucuna varılmıştır. Dikkat çeken başka bir husus ise; yerel halkın yaş ortalaması yüksek olmasına rağmen enerjik, hareketli, üretken ve doğasever insanlar oldukları gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kemaliye, Yerel Halk, Doğa Sporları

EXAMINATION OF THE OPINIONS OF LOCAL PEOPLE ABOUT THE KEMALIYE INTERNATIONAL CULTURAL AND OUTDOOR SPORTS FESTIVAL

Abstract

Kemaliye district of Erzincan Province in Eastern Anatolia Region is one of the great examples of its naturel beauties and authenticity in its architecture. It is a tempting place for nature sports enthusiasts and every tones of greens salutes their guests with all beauties in every year. The purpose of this study is investigation of opinions on theKemaliye International CultureandOutdoor Sports Festivalof Kemaliye localpeople about the nature sports festival as a guest. The method of the study is qualitative research design; phenomenology. The data collection tool is open ended questions which was prepared by researchers. Negotiated with people of local origin and the data are collected from them. 12 persons were interviewed. Descriptive method was used in the analysis of the data. The findings obtained are as follows; nature sports festival is a benefit tourism contribution which is a provides financial and moral gains of people. Addition to this, it determined that there is no damage from domestic and foreign tourists coming to the region. On the contray, it is stated that the increase of population affects the people of the region positively. It was also concluded that the local people attended the natural sports festival, followed it and were happy to know the different people. Another striking point is that although the average age of the local population is high, they are energetic, active, productive and natural people.

Keywords: Kemaliye, Local People, Outdoor Sports.

BİYOLOJİ VE COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE YER VERİLME DURUMUNUN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin YILDIRIM
Aksaray Üniversitesi
tyildirim_33@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KIŞOĞLU
Aksaray Üniversitesi
mkisoglu@hotmail.com

İçinde bulunduğumuz yüzyıl çevre sorunlarının yol açtığı olumsuzlukların fazlaca hissedildiği bir dönem olmuştur. Etkisi gittikçe artan ve canlı yaşamını tehdit eden boyutlara ulaşan çevre sorunlarından bir tanesi de küresel ısınma kaynaklı küresel iklim değişikliğidir. Bilinçsiz insan faaliyetlerinin sebep olduğu küresel iklim değişikliğinin nedenleri ve sonuçları hakkında toplumu bilinçlendirmenin en etkili yolu nitelikli bir çevre eğitimidir. Ülkemizde, orta öğretim düzeyinde, içeriğinde çevre ile ilgili konuların yer aldığı derslerin başında biyoloji ve coğrafya dersleri gelmektedir. Bu nedenle öğrencilerin küresel ısınma ve çevreye etkileri konularında farkındalıklarını artırmak için bu derslerin öğretiminde küresel iklim değişikliği konusuna yer verilmelidir. Yapılan bu çalışmanın amacı 2017-2018 öğretim yılında liselerin 9. sınıflarında pilot olarak uygulanan, 2018-2019 öğretim yılından itibaren ise liselerin bütün sınıflarında uygulanmaya başlanan biyoloji ve coğrafya öğretim programlarında ve ders kitaplarında küresel iklim değişikliğine yer verilme durumunun incelenmesidir. Bu araştırmadanitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri 2018 ortaöğretim biyoloji ve coğrafya dersi öğretim programları ile ders kitaplarının incelenmesiyle elde edilmiştir. Biyoloji ve coğrafya dersi öğretim programlarının analizi neticesinde öğretim programlarında doğrudan küresel iklim değişikliği ile ilgili bir kazanıma rastlanmamıştır. Küresel iklim değişikliği konusuna biyoloji dersi öğretim programında 10. sınıf “Ekosistem Ekolojisi ve Güncel Çevre Sorunları” ünitesinde, coğrafya dersi öğretim programında ise 9. ve 12. Sınıf “Doğal Sistemler” ile 11. sınıf “Çevre ve Toplum” ünitelerindeki kazanımlardakısmen yer verildiği ifade edilebilir. Ders kitaplarının analizine göre 9. ve 10. sınıf biyoloji ders kitaplarında ve 9. ve 11. sınıf coğrafya ders kitaplarında küresel iklim değişikliğine dolaylı olarak yer verildiği görülmüştür. Bununla birlikte 12. sınıf coğrafya ders kitabında “Doğal Sistemler” ünitesi içerisinde “Bildığımız Havaların Sonu: Küresel İklim Değişimi” başlığı altında bir bölüm olarak doğrudan küresel iklim değişikliğine yer verildiği görülmüştür. Elde edilen bu bulgular ışığında biyoloji ve coğrafya derslerinde özellikle 9. ve 10. sınıf düzeyinde (tüm liselerde zorunlu ders), küresel iklim değişikliği ile ilgili kazanım ve etkinliklerin sayısının artırılması ve içeriğin genişletilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Biyoloji Öğretimi, Coğrafya Öğretimi, Küresel İklim Değişikliği

DEĞERLER EĞİTİMİNDE DİJİTAL HİKAYE KULLANIMI

Dr. Öğretim Üyesi Gökçe BECİT İŞÇİTÜRK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
gokcebi@nevsehir.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Emine Zehra TURAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
zturan@nevsehir.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Ozan COŞKUNSERÇE
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
coskunserce@nevsehir.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Şeyhmus AYDOĞDU
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
saydogdu@nevsehir.edu.tr

Bu araştırmanın amacı, “Değerler Eğitiminde Dijital Hikaye Kullanımı” isimli TÜBİTAK 4005 projesinin tanıtımıdır. TÜBİTAK 4005 programı kapsamında kabul edilen “Değerler Eğitiminde Dijital Hikaye Kullanımı” isimli projenin amacı sınıf öğretmenlerine, değerler eğitimi süreçlerinde kullanmaya yönelik olarak dijital hikaye kavramı hakkında bilgi vermek, dijital hikaye hazırlama programlarını tanıtmak, dijital hikaye oluşturmak için kullanılacak temel program bilgisi ve eğitimini vermek, sınıf içi değerler eğitiminde kullanılacak örnek dijital hikayeler hazırlamak ve öğretmenler tarafından hazırlanan uygulama örneklerini paylaşmaktır. Eğitimin hedef kitlesini, Nevşehir İlinde görev yapan ve eğitime gönüllülük esası ile katılacak ilkokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Eğitimin süresi 10 gün ve katılımcı sayısı 30 olarak planlanmıştır. Eğitimde; değer kavramı, değerlerin sınıflandırılması, değerlerin öğretimi, değerlerin öğretimine ilişkin kazanımlar, hikayelerin eğitimde kullanımı, dijital hikaye kavramı ve eğitimde kullanımı, dijital hikaye hazırlama aşamaları, dijital hikaye hazırlamada kullanılacak ses-görüntü ve video işleme programları ve dijital hikaye hazırlama yazılımları hakkında eğitimler verilmiştir. Projeye katılan öğretmenlerden Hayat Bilgisi dersi temalarında yer alan değerlerin kazanımına yönelik dijital hikayeler hazırlamaları istenmiştir. Hazırlanan dijital hikayeler, açılan web sitesinde ve YouTube kanalında yayınlanarak ilgili tüm öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer, Dijital Hikaye, Sınıf Öğretmeni

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE’DE OKUMA YAZMA İLE İLGİLİ YAPILAN KAMPANYALARA GENEL BİR BAKIŞ

*Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
egmortas@hotmail.com*

Bu araştırmada Türkiye genelinde okuma yazma oranının artması için Cumhuriyet’in kuruluşundan bu yana gerçekleştirilen seferberlik, kampanya ve projelerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda; geçmişten günümüze Türkiye genelinde okuma ve yazmayla ilgili olarak yapılmış seferberlik, kampanya ve projelerin isimleri ve uygulandığı yıllar, yapılan seferberlik, kampanya ve projelerin hitap ettiği kitle belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, Türkiye’de harf devriminin ardından başlatılan okuma yazma seferberlikleriyle okur yazar sayısı her geçen yıl artmıştır. Bu doğrultuda günümüze dek kampanya ve projeler de çeşitlenmiştir. Yapılan araştırmada elde edilen veriler belge tarama yoluyla doküman incelemesi yapılarak elde edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre; Türkiye genelindeki faaliyet, kampanya ve projelerin Millet Mektepleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, 100. Yıl Okuma Yazma, Okuma-Yazma Seferberliği Seferberliği, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Sosyal gelişmeyi ve İstihdamı Destekleme Projesi, Ulusal Eğitime Destek Kampanyası, Haydi Kızlar Okula, Ana Kız Okuldayız Okuma Yazma Kampanyası, Çağdaş Türkiye’nin Çağdaş Kızları: Kardelenler Projesi, Baba Beni Okula Gönder, Okuyan Türkiye gibi isimleri taşıdığı, uygulanan yıllara bakıldığında 1928 den 2018 e kadar bazılarının daha uzun sürede bazılarının da daha kısa sürede tamamlandığı görülmüştür. Cinsiyet dağılımına bakıldığında seferberlik, kampanya ve projelerin bir kısmının kızlara, bir kısmının erkeklere, bir kısmının da hem kızlara hem de erkeklere hitap ettiği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Türkiye’de okuma yazma, kampanya

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA KAYGILARI İLE TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

*Bilim Uzmanı Harun DURSUN
Milli Eğitim Bakanlığı
harundursun_38@hotmail.com*

*Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
egmortas@hotmail.com*

Bu çalışmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma kaygılarını, Türkçe dersine yönelik tutumlarını ve okuma kaygıları ile Türkçe dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırma birden fazla değişken arasındaki ilişkinin incelenmesine dayalı olduğu için betimsel modellerden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evreni 2017/2018 eğitim öğretim yılı Kayseri il merkezinde öğrenim görmekte olan dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Oranlı küme örnekleme yöntemiyle belirlenen örneklem sosyo-ekonomik özelliklerine göre düşük-orta- iyi ve yüksek olmak üzere dört ilkokuldan 556 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma da veri toplama araçları olarak “Okuma Kaygı Ölçeği” ve “Türkçe Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler istatistiksel analiz tekniklerinden aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde ve pearson korelasyon katsayısı teknikleri kullanılmıştır.

Araştırma da elde edilen sonuçlara göre ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma kaygıları ara sıra düzeyinde olduğu, Türkçe dersine yönelik tutumlarında ise kararsız oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma kaygıları ile Türkçe dersine yönelik tutumları arasında negatif yönde orta düzeyde ($r=-,415$) bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi, Okuma Kaygısı, Tutum

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DERS İÇERİSİNDE KULLANDIĞI DİSİPLİN STRATEJİLERİNİN DİSİPLİN KURAMLARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Arzu SALDIRAY
Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
arzusaldiray@gmail.com

Okullarda eğitim-öğretim çalışmalarının düzenli ve sistemli bir şekilde yürütülebilmesi disipline sokma eylemiyle yakından ilgilidir. Diğer yandan öğretmenlerin kullandığı disiplin uygulamaları kişinin toplumla uyumlu bir birey haline gelme sürecinde önemli bir işleve sahiptir. Dolayısıyla sınıf içerisinde kullanılan disiplin stratejileri bilimsel bir temele dayanmak zorundadır. Bu araştırmanın amacı ilkökul öğretmenlerinin sınıflarında disiplini sağlama yönünde ortaya koydukları düzenlemeleri disiplin kuramları bağlamında incelemektir. Nitel (yorumlayıcı) bir araştırma modeli ile hazırlanan araştırmanın deseni gözlemsel örnek olay (durum çalışması)'dır. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden gözlem ve yarı- yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılmıştır. Çalışma grubu olarak benzer demografik özelliklere sahip ve aynı okulda, aynı sınıf düzeyinde çalışan iki ilkökul öğretmeni seçilmiştir. Araştırma bulguları öğretmenlerin farklı disiplin anlayışlarına sahip olduğunu, sınıflarında birden fazla disiplin kuramına ilişkin stratejileri kullandıklarını ancak öğretmenlerin bu durumun farkında olmadıklarını ayrıca stratejileri etkin kullanan öğretmenin sınıfında beş farklı disiplin kuramına; stratejileri etkin kullanamayan öğretmenin üç farklı disiplin kuramına başvurduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, içeriği disiplin kuramları ve uygulamalarına dayalı bir hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu ve okulda etkin bir disiplin anlayışının sağlanmasında öğretmenler arası iş birliğinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Disiplin, disiplin kuramları, disiplin stratejileri

INVESTIGATION OF DISCIPLINE STRATEGIES THAT PRIMARY SCHOOL TEACHERS USE IN THE CONTENT OF DISCIPLINARY THEORIES

Summary

The regular and systematic conduct of education and training in schools is closely related to the act of discipline. On the other hand, the discipline practices used by teachers have an important role in the process of becoming a person who is compatible with society. Therefore, disciplinary strategies used in the classroom must be based on a scientific basis. The aim of this study is to examine the principles of primary school teachers use in classroom in terms of disciplinary theories. The design of the research, which is prepared with a qualitative (interpretive) research model, is an observational study (case study). In this research, observation and semi-structured interview techniques were used. Two primary school teachers who have similar demographic characteristics and working at the same class level were selected as the study group. Research findings show that teachers have different aspect of discipline, that they use strategies for more than one discipline theory in their classrooms, teachers are not aware of this situation. On the other hand it shows that the teacher, who applies the strategies effectively uses five different disciplines, the other teacher who cannot apply strategies effectively uses three different disciplines. The findings show that in-service training based on disciplinary theories and practices is necessary, and the necessity of inter-teacher cooperation in ensuring an effective discipline in school is vital.

Key words: Discipline, disciplinary theories, disciplinary strategies

ÇOCUK VE ÇEVRE DERSİ KAPSAMINDA ÖĞRENCİLERİN UYGULADIKLARI ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
aysentükel@nevsehir.edu.tr

Öğr. Gör. Seçil YILDIZ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
secilyildiz@nevsehir.edu.tr

Çevrenin korunması ve sürdürülebilirliği günümüzün en önemli temel gereksinimlerinden biridir. Doğayı koruma, geri dönüşüm çevreyi güzelleştirmenin yanı sıra çevre sorunlarını ortadan kaldıracak en temel etmen çevre eğitimidir. Bu bilincin oluşması ancak küçük yaşlarda atılan temelle sağlam bir zemin oluşturabilir. Okul öncesi dönemde verilecek çevre eğitimi ile sürdürülebilir bir çevre bilinci kazandırılabilir. Bu kapsamda okul öncesi eğitim öğretmenlerine ve bu kurumlarda uygulama yapan öğrencilere önemli görevler düşmektedir. Araştırma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Programı 2. Sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. “Çocuk ve çevre” dersi kapsamında hazırladıkları etkinlikler ele alınmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Öğrencilerin planladıkları etkinliklerde yer verdikleri kazanım göstergeler, konular, etkinlik türü, uygulama yaptıkları mekânlar, sözcükler, kavramlar, kullandıkları yöntemler ve etkinliğin değerlendirmesine yönelik ele aldıkları soru türleri incelenmiştir. Elde edilen veriler doküman analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda en fazla bilişsel alana yönelik kazanım göstergelere yer verildiği, daha çok bütünlük etkinlikler seçildiği ve uygulama için sınıf içi mekanlar tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Etkinlik konusu olarak çoğunlukla çevre kirliliği ve temizliğine yer verilmiş bunu geri dönüşüm ve bitkiler konusu izlemiştir. Yeni sözcük olarak “geri dönüşüm”, kavram olarak “temiz-kirli” nin ele alındığı ve etkinliklerin çoğunlukla oyun yöntemi kullanılarak uygulandığı görülmüştür. Etkinlikler betimleyici sorular, kazanımlarla ilgili sorular ve yaşamla ilişkilendirilmeye yönelik sorular açısından değerlendirilmiştir. En fazla tercih edilen soru türünün betimleyici sorular olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, çocuk ve çevre, çevre etkinliği

ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNDE GÖÇMEN ÇOCUKLARIN EĞİTİM İMKÂN LARI

Serap GÜNAY
Yüksek Lisans Öğrencisi
Universität Passau
serap.guenay@gmx.de

Günümüzde, başta savaşlar, doğal afetler, ekonomik sorunlar gibi daha birçok faktör nedeniyle göç ve sığınmacı olgusu dünyanın önemli sorunları arasında yer almaktadır. Göç edenlerin, sığınmacıların ülkeye entegre olabilmeleri için çalışmalar yapılmaktadır. Entegrasyon çalışmaları bu kişilerin, sosyal, ekonomik, politik ve eğitim hayatına eşit katılım sağlamalarına yönelik çalışmaları kapsamaktadır.

Bu çalışmada, son on yıl içerisinde eğitimde entegrasyon çalışmalarında görülen gelişmeler ve varsa devam eden sorunlar araştırılmıştır. Bunun için yakın zamanda yapılmış olan araştırmalar incelenmiştir. İncelenmiş olan çalışmalar, Alman eğitim sisteminde göçmen çocuklarının iki kat daha dezavantajlı durumda olduğunu; göçmen çocukların okullarda ayrımcılığa uğradıklarını göstermektedir. Dolayısıyla araştırmalar, Almanya'da eğitim ve entegrasyon politikalarının büyük bir sorunla karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alman eğitim sistemi, göçmen eğitimi, eğitim imkanları

İKİ FİİL BİR FAİL

*Ayşegül Durmuş
Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
aysegul-durmus-89@hotmail.com*

*Doç. Dr. Ferihan Polat
Pamukkale Üniversitesi
fyildirim@pau.edu.tr*

Toplumsal evrimdeki itici gücün zekadan çok duygular olduğunu ileri süren Gustave Le Bon, 19. Yüzyıl Fransası'nda, Fransız devrimi sürecinde yaşanan tüm karmaşayı açıklamak amacı ile "Kitle Psikolojisi" adında bir eser yayınlamıştır. Le Bon'un, psikolojik kitlenin oluşumunu ve ortaya çıkardığı sonuçları irdelemek amacı ile kaleme aldığı bu eser, sadece dönemi için değil daha sonra ortaya çıkan tüm kitle hareketlerinin okunmasında bir rehber niteliğini taşımıştır. Bu çalışma, Le Bon'un psikolojik kitleye dair tahlillerinden hareketle, yakın tarihimizdeki iki kitle hareketinin benzerliklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yakın tarihimizde gerçekleşen 1993'te Madımak Otel'i'nin, 2015'te ise Gül Kitabevi'nin kundaklanması fiillerinin nasıl gerçekleştiği ve sonuçları üzerinde duran bu çalışma; farklı zamanlarda gerçekleşen iki fiilin aynı fail tarafından işlendiği gerçeğini ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışmada, bu iki kundaklama ve adam öldürmeye teşebbüs suçuna iştirak eden kitle tahlil edilmeye çalışılmış ve gerçekte kitleye dahil olan bireylerin tek başlarına iken işlemeyecekleri bu suçlara, kitleye dahil olduklarında nasıl katıldıkları Le Bon'un tezlerinden hareketle açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kitle psikolojisi, Madımak Olayı (1993), Gül Kitabevi Olayı (2015)

DEMOKRATİK DEVLET DE SİYASAL ŞİDDET DOĞURUR MU?

*Doç. Dr. Ferihan Polat
Pamukkale Üniversitesi
fyildirim@pau.edu.tr*

*Ayşegül Durmuş
Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
aysegul-durmus-89@hotmail.com*

Bu çalışma, faşist devlet ile özdeşleştirilen siyasal şiddet olgusunu, demokratik devlet üzerinden incelemeye odaklanmıştır. Demokrasi idealinin fikir ve vicdan hürriyetinin sağlanması sebebi ile demokratik devletlerdeki siyasal şiddet ortamını görece ortadan kalkacağı iddiasının; ne derece geçerli olduğu bu çalışmanın ana konusunu oluşturmaktadır. Bu amaçla, modern devlet ve modern öncesi devletler arasında, devletin şiddet uygulama kapasitesi açısından ne gibi farklılıklara sahip olduğuna çalışmada yer verilmiştir. Demokrasilerle birlikte şiddetin ortadan kalkmadığı, şiddeti ortadan kaldırmak için kendini tek meşru güç olarak gören ve şiddet araçlarının tekeline sahip olan modern devletin de bir yandan siyasal şiddeti doğurduğu gerçeği, çalışmanın ana tartışma eksenini oluşturmuştur.

Anahtar kelimeler: Demokratik Devlet, Şiddet, Siyasal şiddet

SOĞUK SAVAŞ SONRASI ALMANYA VE RUSYA EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Mine Merve KÖPRÜLÜ

Bu çalışmada Almanya'nın birleşmesi SSCB'nin dağılmasıyla birlikte bu iki ülkenin tarihsel bağları ile 90'lardan günümüze süreçleri incelenmiştir. Almanya'nın birleşmesi küresel sistemdeki belirleyici aktörler arasına tekrar dahil olma çabasının yanın da gelişen sanayisine bağlı enerji ihtiyacının sürekli artmasını da beraberinde getirirken Rusya'nın kırılğan ekonomisi için Almanya'nın iyi bir Pazar olması iki ülkeyi ekonomik ortaklık noktasında birbirine cazip hale getirmiştir. Ancak 2014 yılının son çeyreğın de yaşanan Ukrayna krizinin ardından kıta Avrupa'sının lokomotifı konumundaki Almanya'nın Rusya'ya ambargo uygulamasıyla siyasal gerginlik ekonomik alanda da iki ülke için etkisini göstermiştir. Her iki ülke arasındaki ithalat – ihracat verileri geçmiş yıl verileri ile karşılaştırmalı incelendiğında 2014'ün ilk altı ayında Ukrayna krizinin etkisiyle ticaret hacminde %6,3'lük bir daralma gözlenmiştir.

Bu çalışma sırasında her iki ülkenin ithalat – ihracat verileri geçmiş yıllarla karşılaştırmalı incelenmiş ve iki ülke ekonomisi için ithalat – ihracat paylarındaki önemleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Almanya, Rusya, Ukrayna krizi, Ekonomik ilişkiler

AMASYA İLİ ÖRNEĞİNDE KENTSEL DÖNÜŞÜM KAVRAMI

*Doktor Öğretim Üyesi Demet CANSARAN
Amasya Üniversitesi
demet.cansaran@amasya.edu.tr*

Dünyadaki diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de uygulanan kentsel dönüşüm uygulamaları ile kentsel sorunlara çözüm üretebilmek, kentsel sürdürülebilirliği sağlayabilmek amaçlanmaktadır. Bu anlamda kentsel dönüşüm projeleri; kentlerdeki ekonomik, fiziksel, sosyal ve çevresel bozulmaları önlemenin en önemli aracı olarak görülmektedir. Sanayileşme ile beraber kentlerin yaşanılabilirliğine yönelik sorunların hızla artmakta olduğu düşünüldüğünde kent dokusunu korumaya yönelik çalışmaların önemi daha iyi anlaşılacaktır. Bu çalışmada; öncelikle literatür taraması yapılarak konunun daha anlaşılır olması sağlanacaktır. Daha sonra ise, Amasya ili kentsel dönüşüm projesi ile ilgili somut verilere ulaşılmaya, sorunlar belirlenmeye ve belirlenen sorunlara yönelik öneriler geliştirilmeye çalışılacaktır. Ayrıca tarihi, kültürel anlamda da önemli bir yerleşim alanı olan ilin sürdürülebilirliğinin sağlanması için proje içinde yer alması gereken öncelikli konulara da yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentsel Dönüşüm, Amasya

KENTSEL SUÇLAR SORUNSALINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

*Doktor Öğretim Üyesi Demet CANSARAN
Amasya Üniversitesi
demet.cansaran@amasya.edu.tr*

Sanayileşmeye paralel bir olgu olarak gelişen hızlı kentleşme sürecinin özellikle gelişmekte olan ülkelerde önemli kentsel sorunları beraberinde getirmekte olduğunu görmekteyiz. Bu sorunlardan en önemlilerinden biri de kentte işlenen suçların ve bu suçların çeşitliliğinin artmakta olmasıdır. Kentte yaşayan insanlar için en önemli kentsel hakkın, kent güvenliğinin sağlanması olduğu düşünülünce konunun hassasiyeti daha iyi anlaşılacaktır. Bu çalışma ile kentsel suçların artmasının kent yaşamının sürdürülebilirliği noktasında en önemli tehdit olduğunu vurgulamayı amaçlaması açısından önemlidir. Bu noktada çalışmada literatür taraması yapılarak kentte işlenen suçların arttığı ve artmakta olduğu noktasına dikkat çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Suç, Kentsel Suçlar.

YÖNETİM BİLİMLERİNDE İLİŞKİSEL ANALİZ YÖNTEM FARKLILIKLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Oktay YANIK
Yüksek İhtisas Üniversitesi
oktayyanik@yiu.edu.tr

Araştırmanın amacı yönetim bilimleri kapsamında gerçekleştirilen ilişkisel analizlere dair benzer incelemeler esnasında sıklıkla uygulanan farklı analiz yöntemlerinin birbirine olan üstünlüklerini ve zayıflıklarını ortaya koyabilmektedir. Bu maksatla, yazında aracılık, düzenleyicilik ve düzenleyici aracılık gibi önemli ilişkileri irdeleyen başlıca araştırmalar tespit edilmiştir. Bu araştırmalarda aracılık ilişkilerini sorgulayan hiyerarşik regresyon analizi, istatistik paket programlara ilave edilen çeşitli yamalar, ofis programlarından faydalanılarak hazırlanan yazılım senaryoları (scriptler), düzenleyici ilişkileri irdeleyen ve ilave etkileşim değişkenlerinin oluşturulduğu hiyerarşik regresyon analizleri, yapısal denklem modelleri vasıtasıyla sorgulanan karmaşık ilişkiler gibi çok sayıda farklı analiz yöntem ve araçlarının tercih edildiği gözlenmiştir. Çalışma için gerekli olan bilgileri elde edebilmek amacıyla araştırmalar esnasında takip edilen bu analiz yöntemlerinin birbiriyle olan benzerlikleri ve farklılıkları ele alınmıştır. Son olarak, tercih edilen analiz yöntemlerinin diğerlerine göre üstünlüklerinin ve zayıflıklarının sorgulanması suretiyle alana katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İlişkisel analiz yöntemleri, Yönetim yazını, İstatistiksel analiz program ve araçları

ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN ÇALIŞMA ORTAMINDA OLUMLU VE OLUMSUZ DUYGULARIN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Oktay YANIK
Yüksek İhtisas Üniversitesi
oktayyanik@yiu.edu.tr

Araştırmanın amacı işyerinde sahip olunan olumlu ve olumsuz duygular arasındaki ilişkide algılanan sosyal desteğin rolünü belirleyebilmektedir. Araştırma verileri Kayseri ilindeki özel sağlık kurumlarında çalışanlardan elde edilmiştir. Araştırmacılara algılanan sosyal desteğe ve işyerinde sahip olunan duygulara ilişkin ölçeklerden oluşan bir anket formunun dağıtılması suretiyle elde edilen veriler istatistik paket programı aracılığıyla analize tabi tutulmuştur. Araştırmanın kapsamı çalışılan işyeri ile sınırlı tutulduğu için sosyal destek ölçeğinde yer alan aile ve özel bir insan desteğine ilişkin boyutlar ele alınmamıştır, sadece çalışma arkadaşlarından sağlanan sosyal desteğe ilişkin boyut araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma modelinde, literatüre uygun bir şekilde, olumlu duygulara bağımsız değişken, olumsuz duygulara bağımlı değişken ve algılanan sosyal desteğe ise aracı değişken olarak yer verilmiştir. Analiz neticesinde işyerinde sahip olunan olumlu duyguların hem doğrudan hem de algılanan sosyal destek vasıtasıyla olumsuz duyguları etkilediği tespit edilmiştir. Buna göre, olumlu duygulara sahip olan bir çalışanın, özellikle çalışma arkadaşları tarafından sosyal destek de gördüğü koşullar altında, olumsuz duyguları azalmaktadır. Araştırma sonuçları işyerindeki olumsuz duyguları ortadan kaldırmayı amaçlayan örgütlerin çalışanlarına hem olumlu duygular hem de sosyal destek ortamı sağlamasının gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: Algılanan sosyal destek, Olumlu duygular, Olumsuz duygular

ETİK LİDERLİK ÖZELLİĞİNİN REKABET STRATEJİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KAYSERİ LOJİSTİK FİRMALARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Mualla AKÇADAĞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
makcadag@cunhuriyet.edu.tr

Doç. Dr. Ebru AYKAN
Kayseri Üniversitesi
aykane@erciyes.edu.tr

Stratejik yönetim anlayışının yaygınlaşması ile giderek önemli bir kavram haline gelen stratejik liderlik, 1980' lerde ortaya çıkmıştır. Stratejik liderlik, sürdürülebilir rekabet ortamına uygun stratejiler geliştirilebilmesi için gerekli olan özelliklerdendir. Stratejik liderlik özelliklerinden biri olan etik liderliği, örgüt içerisinde değişiklikleri inançlarla bağdaştırabilen, tüm çalışanlar için ortak iyi ve doğru olanı uygulayan, herkesin haklarına saygı gösteren, yanlış ve doğruyu sorgulayan bir liderlik türü olarak tanımlamak mümkündür (Aydın, 2012:7). Bir işletmenin, başarılı olabilmesi ve müşterilerini rakiplerinden daha iyi tatmin edebilmesi için uygun rekabet stratejileri uygulaması gerekmektedir (Tek, 1999:102). Lojistik sektörü, son yıllarda önde gelen sektörlerden biri olduğundan, artan rekabetle birlikte etik değerlere, çevresel duyarlılıklara ve geleceğe dönük değerler geliştirmeleri sektörün gelişimini sağlayacaktır. İşletmelerde rekabet stratejileri kararlarını alma ve uygulama yönetsel bir faaliyet olduğundan stratejik liderlik özelliğine göre ve etik değerlere göre alınan kararlar bu anlamda önemli olmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı lojistik işletmelerinin etik liderlik özelliği taşıyan yöneticilerinin rekabet stratejilerini tespit etmek ve bu işletmelerin yöneticilerinin etik liderlik özelliklerinin rekabet stratejileri üzerindeki etkisini araştırmaktır.

Araştırmanın evrenini Kayseri Organize Sanayi Bölgesi ve Kayseri Serbest Bölge' de bulunan yaklaşık 150 lojistik işletmesi oluşturmaktadır. Bu 150 işletmeden 137 tanesine ulaşılmıştır. Araştırmada model ve hipotezler oluşturulmuş, bilgi toplamak için anket formu hazırlanmıştır. Anket formunda aşağıdaki ölçekler kullanılmıştır.

Etik Liderlik: Pisapia (2009), tarafından geliştirilmiş olan "Stratejik Liderlik Ölçeği" nden (SLÖ), etik liderlik boyutu kullanılmıştır.

Rekabet Stratejileri: Porter (1987) tarafından geliştirilen üçlü tipolojiye ve Wan (2004) tarafından geliştirilen uluslararasılaşma stratejisi de ilave edilerek yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Liderlik, Etik Liderlik, Rekabet Stratejileri

ANONİM / LİMİTED ORTAKLIK ALACAKLILARI SERMAYE KOYMA BORCUNU İFA ETMEYEN PAY SAHİBİNE / ORTAĞA ALACAKLARININ ÖDENMESİ İSTEMİYLE BAŞVURABİLİR Mİ?

Dr. Öğr. Üyesi Esra CENKCI
Akdeniz Üniversitesi
esracenkci@akdeniz.edu.tr

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 11.05.2016 tarihinde vermiş olduğu bir kararla (E. 2014/12-1078; K. 2016/600), sermaye koyma borcunu ifa etmeyen pay sahiplerinin / ortakların, İcra İflas Kanunu (İİK)'nin 89. maddesi uyarınca ortaklığın borçlarından sorumlu tutulabilmesinin önü açılmıştır. Anonim ve limited ortaklığa ilişkin temel esasların dikkate alınmadığı bu uygulama, alacaklıları, ortaklığı ve pay sahiplerini / ortakları koruyucu mahiyetteki kimi TTK hükümlerinin işlevsiz kalmasına neden olmaktadır. Anonim ve limited ortaklıklarda, pay sahiplerinin / ortakların sınırlı sorumluluğu ortaklığa karşıdır. Yeni uygulama bu kuralın, başka bir kanun hükmünün sağladığı imkanla dolanılması anlamına gelmektedir. Ayrıca ortaklık alacaklılarının İİK m. 89 uyarınca pay sahiplerine / ortaklara başvurulabilmesi, ihtara rağmen sermaye koyma borcunu ifa etmeyen pay sahibi hakkında derhal ıskat yaptırımının devreye sokularak sermayenin yeni pay sahibinden tedarik edilmesini engelleyecektir (TTK m. 482-483). Ortaklığın borca batık olması halinde, alacaklarını tahsil edebilme bakımından alacaklılar arasında eşitsizliğe neden olacak bu uygulama, TTK m. 376/3 hükmünün amacına da aykırıdır.

İlaveten, yeni uygulama kötüye kullanımlara davetiye çıkarmaktadır. Bu sayede, aynı zamanda ortaklığı borçlandırma yetkisi olan pay sahibi / ortak, muvazaalı işlemlerle ortaklığı borçlandırdıktan sonra İİK m. 89 sürecini işleterek sermaye koyma borcunu ifa etmekten kurtulabilecektir. Ülkemizde tek kişili ortaklık yapılanmasının yaygın olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, bu durumun bizzat alacaklılar için neden olacağı sakıncalar ortadadır.

Sermayenin, ortaklığın faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli olan kaynağı sağlama işlevi de bulunmaktadır. Bu bakımdan İİK'nin 82. maddesinde sosyal sebeplerle öngörülen haczedilmezlik sebepleri sermaye ortaklıklarına kıyasen uygulanmalıdır. Sermayenin korunması ilkesinin TTK'deki yansımaları, sermaye koyma borcunun haczedilmesini engelleyen maddi hukuka ilişkin hükümlerdir. Bu itibarla, sermaye ortaklıklarının iç dinamiklerinin korunması açısından anılan hukuka aykırı uygulamadan dönülmesi ya da belirli ilkeler bazında bu yola başvurulabilmesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: anonim ve limited ortaklıklar, sermaye koyma borcu, İİK m. 89.

HİZMETKÂR LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ÇALIŞAN SESLİLİĞİNE ETKİSİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Tahir AKGEMCİ
Selçuk Üniversitesi
takgemci@selcuk.edu.tr

Arş. Gör. Serap KALFAOĞLU
Selçuk Üniversitesi
serapkalfaoglu@selcuk.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, hizmetkâr liderlik davranışlarının çalışan sesliliği üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu amaçla, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler alanında çalışan 132 araştırma görevlisi üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Verilerin toplanmasında anket yönteminden, analizlerinde ise SPSS programından yararlanılmıştır. Anket formunun oluşturulmasında, Cerit (2007)'in geliştirdiği hizmetkar liderlik davranışları ölçeğinden, Van Dyne vd. (2003)'nin geliştirdiği çalışan sesliliği ölçeğinden faydalanılmıştır. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler, hizmetkar liderlik ile çalışan sesliliği ilişkisini ölçmeye yönelik korelasyon analizi ve hizmetkar liderliğin çalışan sesliliği üzerine etkisini belirlemek üzere regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, danışmanların hizmetkâr liderlik davranışlarının araştırma görevlilerinin sesi üzerinde olumlu ve anlamlı bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonuç kısmında benzer çalışma sonuçlarıyla kıyaslamalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hizmetkâr Liderlik, Çalışan Sesliliği, Araştırma Görevlileri

A RESEARCH ON DETERMINATION OF THE EFFECT OF SERVANT LEADERSHIP BEHAVIOURS ON EMPLOYEE VOICE

Abstract

The purpose of this study is to determine the effect of servant leadership behaviors on employee voice. For this purpose, a research was carried out on 132 research assistants working in Selçuk University at Social Sciences field. The data were collected from the questionnaire and the analyzes were performed via SPSS program. In the formation of the questionnaire, the servant leadership behaviors scale developed by Cerit (2007) and the employee voice scale developed by Van Dyne et al., (2003) were utilized. In the study, descriptive statistics, correlation analysis to measure the relationship between servant leadership and employee voice, and regression analysis to determine the effect of servant leadership on employee voice. As a result of the study, it was determined that the supervisors' servant leadership behaviors were a positive and significant influence on the voice of the research assistants. The results of the study were compared with the results of similar studies.

Keywords: Servant Leadership, Employee Voice, Research Assistants

X VE Y KUŞAKLARININ KARIYER UYUM YETENEK DÜZEYLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Tahir AKGEMCİ
Selçuk Üniversitesi
takgemci@selcuk.edu.tr

Arş. Gör. Serap KALFAOĞLU
Selçuk Üniversitesi
serapkalfaoglu@selcuk.edu.tr

X kuşağı bireyleri ile Y kuşağı bireylerinin mevcut işlerine ait tutum, davranış, değer, beklenti, istek ve ihtiyaçları değişkenlik göstermektedir. Örgütlerin istihdam ettikleri çalışanlar adına bahsi geçen kuşak farklılıklarından doğan niteliklerin farkına varmaları ve bu doğrultuda kariyer planlaması yapmaları gerek örgütsel gerekse de bireysel başarıya ulaşmayı sağlayabilmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmada, 1965-1979 yılları arasında doğan X kuşağı çalışanlarının ve 1980-2000 yılları arasında doğan Y kuşağı çalışanlarının kariyer uyum yetenek düzeylerini karşılaştırmalı olarak incelemek ve aralarındaki farkları ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, Konya, Selçuklu bölgesinde liselerde görev yapan 182 öğretmen üzerinde bir anket gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS İstatistik Programı ile analiz edilmiştir. Bulguların elde edilmesi ve yorumlanması için frekans analizi, geçerlik (faktör) analizi, güvenilirlik analizi ve Mann Whitney U analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin kariyer uyum becerilerinin (kaygı, kontrol, merak ve güven düzeyleri), bahsi geçen kuşaklara göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer Uyum Yetenekleri, X Kuşağı, Y Kuşağı.

A RESEARCH ON DETERMINATION OF CAREER ADAPTABILITY SKILLS LEVELS OF X AND Y GENERATIONS

Abstract

Attitudes, behaviors, values, expectations, desires and needs of the generation X and Y members vary in many fields, as well. Organizations have to recognize the qualities arising from the generation differences that bet on behalf of the employees they employ and make career planning accordingly achieve both organizational and individual success. In this context, in this research, it is aimed to comparatively examine the career adaptability skills levels of employees of generation X born between the years 1965-1979 and generation Y born between the years 1980-2000 and to reveal the differences between them. For this purpose, a survey is conducted over 182 teachers who work in high schools in Selcuklu region in Konya. The obtained data are analyzed by SPSS Statistical Program. Frequency analysis, validity (factor) analysis, reliability analysis and Mann Whitney U analysis are used to obtain and interpret the findings. According to the results of the analysis, it is determined that the teachers' levels of career adaptability skills (anxiety, control, curiosity and confidence levels) do not show any significant difference according to the so-called generations

Keywords: Career Adaptability Skills, Generation X, Generation Y.

OTEL İŞLETMELERİNDE ÖRGÜT İKLİMİNE ETKİ EDEN YÖNETSEL GÜÇ KAYNAKLARININ BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ
Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Ahmet AKDEMİR
Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ebru KEMER
Mustafa Kemal Üniversitesi

Araştırmanın amacı otel işletmelerinde çalışanların algıladıkları yönetsel güç kaynaklarının örgüt iklimine etkisini ortaya koymaktır. Böylelikle yönetsel güç kaynakları ile örgüt iklimi arasında ilişkinin veya etkinin olup olmadığı varsa da ne boyutta bir ilişki ve etki olduğu belirlenecektir. Yönetsel güç kaynaklarını oluşturan her bir boyuta ilişkin ölçek oluştururken, literatür taraması sonucunda 1989 yılında Belle Rose Ragins tarafından hazırlanan “Liderlik Gücü” anketi kullanılmıştır. Orjinal ölçek 25 sorudan oluşmaktadır. Örgüt iklimi ölçeği ise 30 ifadeden oluşmaktadır. Stringer (2002) tarafından hazırlanmıştır. Bu araştırma kapsamında otel çalışanların bulunduğu evren içinde 250 otel çalışanı araştırmanın örneklemi olarak seçilmiştir. Araştırmada frekans, yüzde, standart sapma, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda yönetsel güç kaynaklarının örgüt iklimine etkisinin doğrusal ve pozitif yönlü olduğu, zorlayıcı gücün örgüt iklimi üzerinde bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmaktadır. Yani yönetsel güç kaynakları artıkça örgüt iklimi de olumlu yönde gelişmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güç, Örgütsel Güç, İklim, Örgüt İklimi

THE DETERMINATION OF MANAGERIAL POWER SOURCE AFFECTING ORGANIZATIONAL CLIMATE IN HOTEL ENTERPRISES

Abstract

The purpose of the study is to reveal the influence of the managerial power sources perceived by the employees of the hotel enterprises on the organizational climate. So, whether there is a relationship or impact between managerial power sources and organizational climate there is if any a relationship or impact in which extent will be determined. While creating a scale for each dimension that constitutes managerial power sources, "Leadership Power" questionnaire prepared by Belle Rose Ragins in 1989 was used as a result of the literature review. The original scale consists of 25 statements. Organizational climate scale used in the research prepared by Robert Stringer 2002 and consists of 30 items. Within the scope of this research 250 hotel employees were selected as a sample of the research. In research frequency, percentage, standard deviation, correlation and regression analyses were done. As a result of multiple regression analysis conducted, the effect of managerial power sources on the organizational climate is linear and positive; it appears that compelling power is not an effect on the organizational climate. That is to say, the managerial climate is also developing positively as administrative power sources are increasing.

Key Words: Power, Organizational Power, Climate, Organizational Climate

GÖZETİMİN YENİ ÇAĞDAŞ HALLERİ: DİJİTAL TEKNOLOJİLER VE KATEGORİK ŞÜPHE

Dr. Öğr. Üyesi Serdar ÜNAL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
serdarunal@adu.edu.tr

Günümüz dünyasında hemen hemen her bireyin bilgilerini içeren dijital veritabanlarının yükselmesiyle kamu ve özel arasındaki çizgiler neredeyse varoluş noktasına kadar bulanıklaştı. Birçok kişi hayatlarının yeni teknolojiler tarafından işgal edildiğinden şikayet etmekte, ancak bunun bir parçası olmaktan da çoğu zaman kurtulamamaktadır. Dijital mecralar, yaşadığımız giderek genişleyen panoptik dünyanın bir parçası durumundadır. Sürekli daha da genişleyen dijital iletişim teknolojisi, bireylerin gündelik hayatlarında gözetim veya kontrol potansiyelini de her geçen gün artırmaktadır. Çağdaş dijital sosyal teknolojiler insanların sürekli gözetim altında tutulması fikrini doğallaştırma eğilimindedir. Bu doğallık ve sırandanlık algısı ise her türden gözetime daha fazla meşruiyet kazandırmaktadır. İçinde yaşadığımız çağda hem bireysel hem de kurumsal düzeyde dijital teknolojiler vasıtasıyla gözetim ya da kontrol hiçbir dönemde olmadığı kadar daha fazla ve daha sıradan bir hale gelmiştir. Yeni gözetim formlarının hem bir nedeni hem de bir sonucu olarak, kategorik şüphe, gözetim teknolojileri nedeniyle herkesin olağan bir hedef ya da şüpheli bir hale gelmesidir. Bu çerçevede, çalışmada günümüz çağının yeni gözetim biçimlerinin ya da hallerinin nasıl işlediğinin ve bunların bireysel ve toplumsal düzeyde yarattığı ya da yaratabileceği sonuçların ilgili literatüre referansla kavramsal düzeyde tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital çağ, Dijital teknolojiler, Yeni gözetim formları, Kategorik şüphe.

NÜFUSA DAİR EKONOMİK, SOSYAL VE SİYASAL KAYGILAR: TÜRKİYE’NİN GELECEK PROJEKSİYONLARI

Dr. Öğr. Üyesi Serdar ÜNAL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
serdarunal@adu.edu.tr

Tarihsel olarak bütün toplumlarda her dönem nüfusun mevcut niceliği, niteliği ve gelecek görünümü en önemli konulardan veya kaygılardan birisi olmuştur. Ülkelerdeki aşırı nüfus başta ekonomik temelli olmak üzere birçok sosyal, kültürel ve siyasal soruna yol açan bir faktör olarak algılanırken nüfusun azalması, durağanlaşması ya da çok az artması da varoluşsal bir tehlike olarak değerlendirilebilmektedir. Günümüzde nüfus politikaları ülkelerin gelecek görünümünü şekillendirmek açısından ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal temelde çok geniş kapsamlı olarak ele alınmayı gerektirmektedir. Bugün, özellikle Batı Avrupa ülkeleri geçmişte uyguladıkları nüfus politikalarının bir sonucu olarak nüfusun hızla azalması karşısında daha fazla kaygı duymaya başlarken dünyanın birçok ülkesi de hızla artan ve gençleşen nüfus yapısının ortaya çıkardığı sorunlarla uğraşmak zorunda kalmaktadır. Her halükarda, devletler nüfus konusundaki planlamaların geleceğin bir inşası olduğunun bilincinde olarak çeşitli nüfus politikaları arasında tercih yapma konusunda tereddütler yaşayabilmektedir. Ayrıca, nüfus politikalarının hedefe ulaşması için sadece yönetsel karar alma süreçleri yeterli olmamakta bunun için toplum üyelerinin bir şekilde bu politikalara uygun hareket etmeleri konusunda ikna olmaları gerekmektedir. Şu var ki, hangi model uygulanırsa uygulansın ortaya çıkabilecek olası sonuçlar potansiyel bir risk taşımaktadır. Dünya’nın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye de nüfus politikaları konusunda önemli gelecek projeksiyonları hazırlamaktadır. Halihazırda nüfusun genç bir yapıya sahip olmasına rağmen gelecekte daha az ve daha yaşlı bir nüfus kaygısı ile nüfusu artırmaya ve daha da gençleştirmeye yönelik politikaların benimsendiği görülmektedir. Ancak, bu politikalar bazen salt bir demografik mesele olmanın ötesine de geçebilmekte ve toplumsal ve siyasal bir anlaşmazlığın kaynağı haline de dönüşebilmektedir. Bu çerçevede, çalışmada Türkiye’nin mevcut nüfus görünümü ve gelecek projeksiyonları çeşitli istatistiki verilerden hareketle ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal sonuçları temelinde uluslararası birtakım karşılaştırmalar yoluyla ele alınmaya ve tartışılmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nüfus Politikaları, Nüfus Projeksiyonları, Gelecek inşası, Toplumsal uzlaşma.

**A STUDY ON NON-VERBAL ‘HAND LANGUAGE’ COMMUNICATION
PATTERNS OF ARAB JORDANIAN PEOPLE
-FOCUSING ON THE CONTRAST OF COMMUNICATION
METHODS OF KOREANS-**

*Dr. LEE JUNG AE
Jordan University*

Abstract

Every human being lives in communication with the promised languages with sound value by each member of society. In this article, I examined the way of communication with ‘hand gesture’ which does not have general sound value.

In addition, it was very interesting to look at and understand other ways of communication. Understanding these communication patterns is a great help in making people more familiar with each other when interacting with people in different societies.

Through this comparative study, I suggest that various methods can be searched by understanding and discovering various types of communication besides sound languages.

This diversity has been accepted positively in terms of sound energy saving effect as a more efficient communication method in complex modern society.

FİYATLAR GENEL SEVİYESİ (ENFLASYON) İLE PİYASA FAİZ ORANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğr. Gör. Ömer Faruk Aslan
Atatürk Üniversitesi
ofaruk.aslan@atauni.edu.tr

Bu çalışmada fiyatlar genel seviyesi ile piyasa faiz oranı arasındaki neden-sonuç ilişkisi incelenmiştir. 2007:01-2017:11 dönemi verileri kullanılarak Türkiye'deki fiyatlar genel seviyesi ile piyasa faiz oranları arasındaki ilişki Granger Nedensellik yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz sonucunda logaritması alınan seriler mevsimsel etkilerden arındırılarak ADF ve Philips-Perron Birim kök testleri uygulayarak seriler durağanlaştırılmıştır. Daha sonra Granger nedensellik analizi yapılmıştır. Serilere Johansen Eşbütünleşme Analizi uygulanarak fiyatlar genel seviyesi ile piyasa faiz oranları arasındaki neden-sonuç ilişkisi açıklanmıştır. Analiz sonuçlarına göre fiyatlar genel seviyesi ile piyasa faiz oranı ve piyasa faiz oranı ile fiyatlar genel seviyesi arasında doğru bir ilişki bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fiyatlar Genel Seviyesi, Piyasa Faiz Oranı, Granger Nedensellik Metodu, Var Metodu.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE GENERAL LEVEL OF PRICE AND MARKET RATE OF INTEREST

In this study, cause effect relationship between the general level of prices and market of rate of interest has been explained. By using dates of 2007:1-2017:11, the relationship between the general level of prices and market rate of interest has been analyzed with the help of Granger Causality method. In the result of analyze, the series whose logarithms are taken into account by purifying from seasonal effects, have been depressed with ADF and Philips-Perron Unit Root Tests. Later, Granger Causality Analyze has been used. After applying Johansen Cointegration Analyze to the series, the cause effect relationship between the general level of price and market rate of interest has been explained.

Key Words: The General Level of Price, The Market Rate of Interest, Granger Causality Method, The Var Method.

TÜRKİYE'DEKİ İŞSİZLİK ORANLARI İLE ENFLASYON ARASINDAKİ İLİŞKİ TÜRKİYE ÖRNEĞİ 2007:01-2018:01

Öğr. Gör. Ömer Faruk ASLAN
Atatürk Üniversitesi
ofaruk.aslan@atauni.edu.tr

Son zamanlarda işsizlikle ve enflasyonla mücadele sorunu hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde en önemli konular arasında yer almaktadır. Geçmişten günümüze kadar enflasyon ile işsizlik arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan en kabul gören Philips modeli olmuştur. Bu çalışmada ekonometrik model uygulanarak Türkiye'deki 2007:01-2018:01 arasındaki enflasyon ile işsizlik oranlarını arasındaki ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada ilk olarak işsizlik ve enflasyon kavramlarının teorik boyutlarına değinilmiş ve işsizlik ile tüfe oranları arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik Oranı, Enflasyon Oranı, Granger Nedensellik Testi, Philips

THE RELATIONSHIP BETWEEN UNEMPLOYMENT RATE AND INFLATION RATE, THE EXAMPLE OF TURKEY 2007:01-2018:01

Abstract

In recent times, the problem of struggle for unemployment and inflation is among the most important topics in both developed and developing countries. From past till present there have been a lot of studies dealing with the relationship between inflation and unemployment. One of the most important studies is Philips model. In this study, by applying econometric model, the relation between inflation and unemployment in 2007:01-2018:01 in Turkey. In the study firstly, teoric dimensions of inflation and unemployment concepts has been stressed and the relation between unemployment and consumer price index rates have been checked

Key Words: Unemployment Rate, Inflation Rate, Granger Causality, Philips

THE MONETARY POLICIES OF THE CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF TURKEY AFTER 2001 CRISIS

Asist. Prof. Dr. Hakan Öner
Niğantaşı University
onerhakan@gmail.com

Abstract

Asian crisis in 1997, Russian crisis in 1998 and the earthquake that occurred in 1999 have affected Turkey's economy seriously. In order to decrease these effects, IMF prepared a comprehensive anti-inflation program at the end of 1999. But the failure of the IMF program led to a crisis in November 2000 and February 2001. A dispute between the President and the coalition government on February 19, 2001, shook the confidence of all financial markets and led to high capital outflows from the financial markets. In this environment, the sustainability of the exchange rate regime became impossible and the fixed exchange rate regime was abandoned. Therefore, Turkish lira has been left to fluctuate.

Since 2001, The Central Bank of The Republic of Turkey (the CBRT) has set policy interest rates in order to be able to sustain the floating exchange rate regime and reduce inflation rate. In order to maintain the determined policy rate, the CBRT has implemented various monetary policy to prevent an increase in the exchange rate volatility and to provide the liquidity needed by the financial markets.

Main purposes of this study is to examine the monetary policy implemented by the CBRT since the 2001 crisis including the global crisis in 2008. For this purposes, the monetary policy decisions taken by the CBRT are examined chronologically in the conditions of floating exchange rate and fixed interest rate.

Keywords: The Central Bank of The Republic of Turkey, Monetary Policy, 2001 Crisis.

SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAMIN BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: G7 ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Lütfi BİÇİMVEREN

*Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
lutfi_bicimveren@hotmail.com*

Gözde ÇANAK

*Balıkesir Üniversitesi
Bankacılık ve Finans Bölümü Öğrencisi
gzdecnk@gmail.com*

Küreselleşen ekonomilerle birlikte ülkelerin büyüme hedeflerine yönelik faktörlerin belirlenmesi ve bunlara yönelik politikaların hayata geçirilmesi önem kazanmaktadır. Bu durum hem gelişmekte olan ülkeler sınıfında yer alan ülkeler için hem de gelişmiş ülkeler için ciddi bir husus olarak görülmektedir. İstihdamın sektörlere göre sınıflandırılıp ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin incelenmesi ise ülke sınıflarına göre hangi alanda istihdamın gerçekleştirilmesi gerektiğine yönelik bilgiler sunmaktadır. Bu çalışma Neoklasik üretim fonksiyonu üzerinden G7 ülkelerinde sektörel istihdamın büyüme üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu amaçla 1991-2017 yıllarını kapsayan panel veriler panel VAR (Vector Autoregression) ve Granger nedensellik testleri ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular çerçevesinde politika çıkarımları da tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *İstihdam, Sermaye Birikimi, Ekonomik Büyüme*

Jel Kodları: E24, O11, C33

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN İŞSİZLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ:G7 ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Lütfi BİÇİMVEREN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
lutfi_bicimveren@hotmail.com

Doç.Dr. Serap ÇOBAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
seraps@nevsehir.edu.tr

Arş. Gör. Cumali MARANGOZ
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
cmarangoz@agri.edu.tr

Uluslararası arenada giderek güçlenip rakiplerini geride bırakmayı ve bulunduğu konumda liderlik pozisyonunda olmayı arzulayan ülkeler gün geçtikçe bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik yatırımlara daha fazla odaklanmaktadır. Bu çalışmada gelişmiş ülke grubu olan G7 ülkelerindeki bilgi ve iletişim teknolojilerine yapılan yatırımların ülkedeki işsizlik üzerinde bir etkisi olup olmadığının incelenmesi hedeflenmiştir. Buna göre 1991-2010 yılları arasında G7 ülkelerine ait bilgi ve iletişim teknolojilerine yapılan yatırımlar ile işsizlik değişkeni arasındaki ilişki panel veri yöntemiyle incelenmiştir. Yıllık olarak ele alınan veriler sonucunda bilgi ve iletişim teknolojileri ile işsizlik arasında negatif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan değişkenlerle ilgili literatürde bu ve benzeri değişkenlerle yapılan çalışmaların kısıtlılığından dolayı literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *ICT, İşsizlik, Bilgi ve İletişim Teknolojileri*
Jel Sınıflandırma Kodları: E240, O330

3 PL (ÜÇÜNCÜ PARTİ LOJİSTİK) GÜNCEL DURUM DEĞERLENDİRMESİ

İsmail TIĞLI

3PL (Üçüncü Parti Lojistik) kavramı öncelikle taşıma ve depolama olmak üzere müşterinin lojistik alanındaki faaliyetlerini üstlenen şirketlerdir. Bu şirketler uluslararası nakliye, depolama, stok kontrolü, paketleme, etiketleme, sevkiyat, dağıtım vb. işlerinde bu alanda uzmanlaşmış ve gerekli tesis, ekipman veya personele sahip tüm zincirin tasarımını ve yönetimini üstlenen şirketlerdir.

Firmalar dış kaynak kullanımı ile elde edebilecekleri getiriler şu şekilde sıralanabilir; Stok Seviyeleri minimuma indirgenir ve firmanın stok maliyetlerini azaltır. Taşıma ve depolama gibi maliyeti yüksek yatırımlardan kaçınarak, kendi uzmanlaştıkları alanlara daha fazla yönelmelerini sağlar. Yatırım yapılan insan gücünden tasarruf edilebilir. Lojistik ve depolama alanında kullanılan son teknolojilerden faydalanabilir. Sermaye ve operasyon maliyetlerinde ciddi maliyet düşüşleri sağlanabilir. Hizmet sunmuş olduğu pazara yönelik daha hızlı çözüm üreterek müşteri memnuniyetini artırır.

3PL (Üçüncü Parti Lojistik) şirketlerinin hizmetlerinden yararlanan firmalara getirileri olmakla beraber, her firmanın ihtiyaçları farklı olabileceğinden, bu ihtiyaçlara yönelik zaman açısından belli bir uyum süreci söz konusudur.

3PL (Üçüncü Parti Lojistik) firmaları stratejik açıdan avantaj sağlayan bilişim teknolojilerindeki yatırımları ve e-ticaretin yaygınlaştırılması alanındaki güncel gelişmeler değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: Dış ticaret, lojistik, tedarik

LOJİSTİK SEKTÖRÜNDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI VE SAP UYGULAMASI

Oğuz Mustafa KÖPRÜLÜ

Dünyada ve Türkiye’de hızla büyüyen yatırım alanlardan biri de lojistikdir. Tedarik zincirinin çok hassas bir noktasında yer alan lojistik bugün hız, esneklik ve teknoloji anahtar kelimeleri ile birlikte anılmaktadır. Sektörde yer alan şirketler, bilginin en hızlı biçimde işlenmesi ve doğru bir şekilde aktarılması bu problemin çözümü için tek yol olan bilişim teknolojilerine yönelmektedirler. Bu aşamada lojistik bileşim sektörünün Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) yazılımları kullanımını ihtiyaçları ve hatta zorunlulukları başlamıştır.

Lojistik sektörü ihtiyaçların karşılanması noktasında bir mantığı benimsediğine göre sektör kendisi içinde ihtiyaçlarını doğru ve tüm yönleriyle karşılayacağı bir yazılım tercih etmek zorundadır. Bu mantıkla Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) yazılımları içinde SAP günümüzde pazar payı bakımından dünya lideri konumundadır.

SAP yazılımı örneği üzerinden lojistik sektöründe bileşim teknolojilerinin kullanımı değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Bilişim teknolojiler, Kurumsal Kaynak Planlama, ERP, SAP